

INNOVATIIVINEN KAUPUNKI-OHJELMA

1. INNOVATIIVINEN KAUPUNKI® -OHJELMA.....	3
2. OHJELMAN TULOKSIA	8
2.1 Yhteistyöhankkeiden tuloksia	8
2.2 Spin-off yritykset.....	10
2.3. Innovatiivinen kaupunki -ohjelman hanketeemat ja projektit	12
LIITE 1. INNOVATIIVINEN KAUPUNKI -OHJELMAN JULKAISUJA 2001-2015.....	38
LIITE 2. KAUPPAKORKEAKOULUN JA HELSINGIN KAUPUNGIN VUOSIEN 1999-2010 YHTEISTYÖN JULKAISUT	59

1. INNOVATIIVINEN KAUPUNKI® -OHJELMA

Yleisesti ohjelmasta

Innovatiivinen kaupunki® -ohjelma sai alkunsa vuoden 2000 lokakuussa, jolloin tehtiin päätös viisivuotisen yhteistyöhankkeen perustamisesta Helsingin kaupungin ja Teknisen korkeakoulun välillä. Yhteistyö käynnistyi huhtikuussa 2001, kun Teknillisen korkeakoulun Innovaatiokeskukseen palkattiin kaupunki-yliopisto -yhteistyön kehittämistä vastaava projektipäällikkö. Ohjelma sai nimekseen Innovatiivinen kaupunki®, joka rekisteröitiin vuonna 2002.

Vuonna 2010 Helsingin kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja Teknillinen korkeakoulu yhdistyivät Aalto-yliopistoksi jonka jälkeen ohjelma on jatkunut Aalto-yliopiston laajuisena.

Innovatiivinen kaupunki -ohjelman toiminta on perustunut kaupungin ja yliopiston koordinoituun asiantuntijatyöskentelyyn, jonka tarkoituksena on ollut edistää toimijoiden välistä vuoropuhelua ja t&k yhteistyötä erityisesti urbaaniin kontekstiin kiinnittyvän monialaisen tutkimus- ja taideyhteistyön osa-alueilla.

Yhteistyö on pohjautunut yliopiston tutkimuksen painopisteisiin sekä Helsingin kaupungin ajankohtaisiin kehittämistarpeisiin palvelen näin molempia osapuolia. Aalto-yliopistolle kaupunkiyhteistyö on tarjonnut kiintoisan tutkimuskohteen, tulosten testialustan, sekä yhteistyöhankkeiden kehitys- ja rahoituskumppanin. Helsingin kaupunki on saanut pääsyn korkeatasoiseen tutkimukseen ja mahdollisuuden kehittää omaa toimintaansa sektorirajat ylittävän vuorovaikutteisen yhteistyön keinoin.

Yhteistyötä on tehty kestävän urbaanin kehityksen edistämiseen asumiseen, liikenteeseen, rakentamiseen sekä kaupunkilaisten ikääntymiseen liittyen. Lisäksi on tehty tutkimusta alueellisen kilpailukyvyn, organisaatioiden johtamisen, palveluprosessien ja niiden muotoilun osalta.

Ohjelman kustannukset on jaettu puoliksi Helsingin kaupungin ja Aalto-yliopiston välillä. Ohjelmalla on ollut osapuolten johdosta koostuva johtoryhmä, joka tehnyt päätökset yhteistyön pitkän aikavälin linjauksista ja painopisteistä. Johtoryhmä on kokoontunut pääsääntöisesti kerran vuodessa. Ohjelman ohjausryhmään kuuluu molempien osapuolten nimeämiä asiantuntijajäseniä eri osaamisalueilta. Ohjausryhmä on tukenut ohjelman kehittämis- ja projektityötä ja kokoontunut vuosittain 2-6 kertaa. Lisäksi organisaatioon on kuulunut valmistelusihteeristö, teemakohtaisia työryhmiä sekä ohjelmatiimi.

Innovatiivinen kaupunki -ohjelman viestintäkanavana on käytetty mm. verkosto-organisaation tapaamisia, kotisivuja, uutiskirjetta, sekä seminaareja. Järjestettyjen seminaarien ohjelmista on saatavilla tietoa arkistoaineistossa.

Helsingin kauppakorkeakoulu ja Helsingin kaupunki -yhteistyö 1999-2010

Helsingin kaupunki ja Aalto yliopiston kauppakorkeakoulun (ent. HSE) aktiivinen yhteistyö käynnistyi syksyllä 1999. Yhteistyölle asetettiin tavoitteeksi opiskelijoiden tutustuttaminen kaupunkiin erilaisten opinnäytetöiden (noin 1-2/v) ja projektien (1-2/v) muodossa sekä muun yhteistyön ja kahdenkeskisen vuorovaikutuksen lisääminen. Eri virastojen johtajien ja muita avainhenkilöiden tapaamisista yhteistyökoordinaattorin kanssa syntyi erilaisia opiskelija- ja tutkimushankkeita. Yhteistyömuotoina olivat myös konsultointi ja yhteistoimintamallit. Yhteistyöhankkeiden tutkimusaihteemat olivat monipuolisia ja tutkimukset selvityksistä laajoihin tutkimushankkeisiin. Tutkimukset tuottivat kaupungille arvokasta tietoa eri teemoista ja toisaalta antavat aineistoa akateemiseen tieteelliseen tutkimukseen. Tuloksia onkin esitelty seminaarein, tutkimus-, konferenssipaperein ja artikkeleissa sekä opinnäytetöissä. Kauppakorkeakoulu tarjosi Helsingin kaupungin työntekijöille mahdollisuuden osallistua markkinoinnin aineen kursseille Palvelujen markkinointi ja Non profit markkinointi. Helsingin kaupungin työntekijät tekivät kursseihin liittyvät harjoitustyöt yhdessä HSE opiskelijoiden kanssa omiin työtehtäviinsä ja virastoihinsa soveltaen. Yhteistyön organisaatio muodostuu johtoryhmästä, ohjausryhmästä ja koordinaattorista.

Tutkimusta ja yhteistyötä laajasti eri osa-alueilla

Innovatiivinen kaupunki -ohjelman projektit ovat painottuneet eri aikoina eri teemoihin ja niiden koordinointi on ollut pääsääntöisesti TKK:n/Aalto-yliopiston vastuulla. Yhteistyökumppaneina on Helsingin kaupungin eri virastojen ja liikelaitosten lisäksi ollut yrityksiä, muita kuntia sekä yliopistoja.

Yhteistyön ensimmäisellä ohjelmakaudella **2001-2005** käynnistettiin **16** yhteistyöprojektia joiden painopistealueina olivat ikääntyvät kaupunkilaiset, rakentamisen laatu, ympäristöä säästävät teknologiat ja Helsingin kaupungin kansainvälinen kilpailukyky.

Toisella ohjelmakaudella **2006-2010** yhteistyöprojekteja käynnistettiin yhteensä **23** neljällä eri osa-alueella:

- **Ikääntyvät kaupunkilaiset**, jossa tutkittiin ja kehitettiin uusia toimintamalleja ja teknologisia ratkaisuja vastaamaan vanhuspalveluiden rakentamiseen, kustannuksiin ja laatuun, sekä asuin- ja hoitoympäristöihin liittyviin haasteisiin.

- **Kestävä rakentaminen** -teemassa tutkittiin Helsingin kaupungin näkökulmasta merkittäviä ja ajankohtaisia aiheita rakennetun ympäristön kehittämiseksi. Keskeisenä painopistealueena olivat vanhojen tuulisilla ranta-alueilla sijaitsevien teollisuusalueiden muuttaminen asumis- ja

työpaikka-alueiksi. Toinen globaalistikin tärkeä kehittämisalue oli vanhan kiinteistökannan ekologisuuden parantaminen energian kulutusta alentamalla.

- **Tulevaisuuden kaupunkiliikenne** -teeman tavoitteena oli tuottaa uutta tietoa liikenteen ja maankäytön vuorovaikutuksesta ja yhdyskuntarakenteen merkityksestä liikkumisen valintoihin sekä joukkoliikennepalvelujen laadun parantamiseksi

- **Vetovoimainen urbaani asuminen** -teemassa tavoitteena oli kehittää urbaanin asumisen tulevaisuuden konsepteja ja uusia metodeja vuorovaikutteisen suunnittelun tueksi sekä edistää urbaanin arjen sujuvuutta palvelujen kannalta.

Aalto-yliopiston perustamisen yhteydessä 2010 yhteistyötä Helsingin kaupungin kanssa päätettiin jatkaa Innovatiivinen kaupunki® -brändin alla ja yhteistyön painopisteet määriteltiin seuraavasti:

1. Koko Aalto-yliopiston kattava akateemisesti tasokas tutkimustyö, jossa tekniikka, talous ja taide ovat monitieteisen yhteistyön perustana
2. Innovaatiota tavoitteleva, Helsingin kaupungin sektorirajat ylittävä toiminta joka edistää tutkimus / taide - ja kehittämissyhteistyön tulosten hyödyntämistä
3. Kansainvälinen ulottuvuus, jossa globaalit urbaanit haasteet nostetaan yhteistyön keskeiseksi osa-alueeksi

Vuodesta 2010 Aalto-yliopiston ja Helsingin kaupungin strategisia tavoitteita noudattelevia yhteistyön teema-alueita on ollut neljä. Innovatiivinen kaupunki –ohjelmassa on toiminut 2012-2013 hakujen kautta **11** hanketta.

- **Kaupunki palveluna** -teema kytkeytyy Aalto-yliopiston tutkimuksen strategiseen painopistealueeseen "*Palvelutalous*" ja siinä toteutetaan kaupungin palvelutuotantoon liittyviä tutkimus-, taide- ja kehittämishankkeita. Huomion kohteena ovat erityisesti eri hallintokuntien yhteistyötä vaativat palvelut kattaen kaupungin koko palvelutuotannon kuten liikennepalvelut ja kaupunkitilaan liittyvät palvelut. Teeman alla pyritään huomioimaan erilaiset kaupunkilaisryhmät ja heidän palvelutarpeensa. Teema-alueella tuotetaan kontekstualisoitua akateemista tietoa ja ymmärrystä esimerkiksi palveluprosesseista, palveluiden organisoimisesta tai niiden designista. Samalla edistetään parempien palvelujen kehittämistä kaupunkilaisille.

- **Kaupunki tilana** teeman tutkimus-, taide- ja kehittämishankkeissa keskitytään tilaan niin kaupungin sisä- ulko- kuin ns. välitiloissakin. Aalto-yliopiston tutkimuksen "*Ihmislähtöinen elinympäristö*"-painopistealueeseen kytkeytyvässä teemassa otetaan huomioon tilan ekosysteemisyyden ja kokonaisvaltaisuus. Näkökulmina voivat olla mm. tilan tuotanto, hallinta ja tilapäiskäyttö, esteettömyys, koettu tila ja tilan merkitykset, käytettävyys, tilan aistimellisuus (kuten valon ja valaistuksen merkitys), ekosysteemipalvelut ja historiallinen konteksti. Teema-alueella tuotetaan akateemista tietoa ja ymmärrystä tilan hallinnasta, käytöstä ja kokemisesta. Samalla kontribuoidaan kaupunkitilan suunnittelutyöhön eri näkökulmista

- **Kaupunki järjestelmänä** -teema kytkeytyy Aalto-yliopiston tutkimuksen painopistealueeseen "*Digitalisaatio*", ja siinä tarkastellaan kaupunkia erilaisten järjestelmien ekosysteeminä ja alustana. Teema kattaa esimerkiksi innovaatio- tieto-, palvelu- ja liikennejärjestelmät, joita lähestytään sekä organisaatio- että ihmislähtöisistä näkökulmista. Tutkimus/taide- ja kehittämistoiminta voi liittyä esimerkiksi eri toimintojen käytettävyyteen, vaikuttavuuteen ja kansainväliseen vertailuun. Teema-alueella tuotetaan akateemista tietoa ja ymmärrystä digitaalisten palveluiden, järjestelmien ja prosessien hallinnoimisesta ja kehittämisestä. Samalla tuotetaan kaupungin organisaatioille tietoa ja työkaluja järjestelmien ja palveluiden kehittämiseen.

- **Energiatehokkuus kaupunkikontekstissa** -teemassa toteutetaan energiatehokkuuteen liittyviä tutkimus-, taide- ja kehittämishankkeita. Teema-alue kytkeytyy Aalto-yliopiston tutkimuksen painopistealueeseen "*Energia ja luonnonvarojen kestävä käyttö*". Helsingin

kontekstissa teema-alue kattaa esimerkiksi energian tuotannon ja kulutuksen, yhdyskuntasuunnittelun, arkkitehtuurin, rakentamisen, liikenteen ja energian kulutukseen liittyvät palvelut. Teema-alueen hankkeet voivat sisältää myös kansainvälistä vertailua tai muun kansainvälisen aspektin. Teema-alueella tuotetaan akateemista tietoa ja ymmärrystä energiatehokkuuteen liittyvistä kysymyksistä ja ilmiöistä. Samalla tuotetaan kaupungin organisaatioille tietoa ja työkaluja energiatehokkuuden lisäämiseen.

Yhteensä projekteja kumppanuusohjelman aikana on käynnistetty yli 40 sisältäen yli 20 miljoonaa euroa tutkimusrahoitusta. Ohjelma tulee päätökseen vuoden 2015 lopussa.

2. OHJELMAN TULOKSIA

2.1 Yhteistyöhankkeiden tuloksia

INNOVATIIVINEN KAUPUNKI -OHJELMA 2001-2015

YLI 20M €
RAHOITETTUA TUTKIMUSTA

6
PERUSTETTUA YRITYSTÄ

YLI 40
PROJEKTIA

57 JULKAISTUA TIEEELLISTÄ ARTIKKELIA
OSA YLI 25 VÄITÖSTYÖTÄ
46 OPINNÄYTETYÖTÄ
23 RAPORTTIA
90 MUUTA JULKAISUA

YLI 40 MALLIA, TYÖKALUA
TAI KONKREETTISTA
MUUTOSTA

HANKKEISSA MUKANA:
KAIKKI AALTO-YLIOPISTON KORKEAKOULUT

USEIMMAT HELSINGIN KAUPUNGIN
HALLINTOKUNNAT

KYMMENIÄ YRITYKSIÄ JA MUITA YHTEISTYÖTAHOJA
VERKOSTOSSA YLI 1000 IHMISTÄ

Rahoitus

Hankkeiden kokonaisrahoituksesta n 4 milj on Helsingin kaupungin rahoitusta ja Aalto yliopiston osuus on n. 30% ml yleiskustannukset.

Ensimmäisellä ohjelmakaudella 2001-2005 16 käynnistyneen projektin yhteenlaskettu rahoitus oli 5 321 764 euroa, josta TEKESin osuus oli 35%, ministeriöiden 20%, EU:n 20%, yritykset, yhteisöt ja muut kunnat 20% ja Helsingin kaupunki 5%.

Toisella ohjelmakaudella 2006-2010 rahoitettiin yli 20 projektia yli 12 miljoonalla eurolla, josta Helsingin kaupungin osuus oli n 2,4 miljoonaa kokonaisosuuden noustessa 20 prosenttiin edellisen ohjelmakauden viidestä prosentista.

Vuosina 2012 ja 2013 käynnistyi yhteensä 11 projektia joiden rahoitus oli yli 4 miljoonaa euroa. Näistä Helsingin kaupungin Innovaatorahaston osuus on noin 1 miljoona, Aallon osuus noin 30% omavastuu.

(tarkempia hankekohtaisia tietoja, liitetaulukko)

Syntyneitä käytännön sovelluksia

Käytännön sovelluksia on syntynyt yli 40. Tarkempia tietoja sovelluksista löytyy liitetaulukosta Ohessa muutamia esimerkkejä erilaisista työkaluista, malleista ja konkreettisista muutoksista joita ohjelmassa on saavutettu:

- Täydennysrakentamis- ja kaupunki uudistushankkeita fasilitoivat verkkosivut KSV **(HOT-R)**
- Palvelumuotoilu työkalupakki; Palveluluotain, INNOSTE työkalu, ymmärrys palvelumuotoilusta, elinkeinopalvelu **(Lauttasaaren palvelupolku)**
- Verkostojohtamisen työkalu, jonka avulla yksittäinen organisaatio voi hahmottaa ja viestiä oman organisaationsa verkostojohtamisen nykystrategiaa sekä sen suuntaa tulevaisuudessa. **(ALMA)**
- Syksyllä 2010 laadittujen uusien rakentamisen energianormien kehittämisen perusta. **(KesEn)**
- MALTTI -laskentatyökalu matalahiilisen kaupunkikehityksen tueksi. **(Kaupunkilaisten hiilijalanjälki)**
- Kaupan sijainnin ohjauksen uusi verkostohallinnan yhteistyömalli. **(KAVERI)**
- Senioriasumisen palvelunimikkeistö ja laatutasomittari **(KUTRI)**
- Yhdyskuntarakenteen vyöhykejaon kriteerit sekä alue- ja vyöhykejako Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakuntien sekä Riihimäen seudun muodostamalle tutkimusalueelle. **(Urban Zone)**

2.2 Spin-off yritykset

Tähän mennessä Innovatiivinen kaupunki -ohjelman hankkeiden pohjalta on perustettu ainakin kuusi spin-off yritystä.

RF SensIT

Vuonna 2012 perustettiin RF SensIT Oy kaupallistamaan ANTURI-hankkeessa luotua teknologiaa. Hankkeessa tutkittiin RFID-tekniikalla toteutettujen rakenteisiin asennettavien ja langattomasti etäluettavien kosteutta ja lämpötilaa mittaavien anturien luotettavuutta. Tekniikka mahdollisti anturien valamisen suoraan tuoreen betonin sisään ja mahdollistaa kosteuslämpötilatiedon saamisen langattomasti. Järjestelmä on tällä hetkellä käytössä kymmenissä kiinteistöissä. Yritys sijaistaa Espoossa. <http://rfsensit.fi/>

Liikennevirta Oy

eSINi -projektin tavoitteena oli mahdollistaa laajamittainen sähköajoneuvojen käyttöönotto suomalaisissa kaupunkiympäristöissä kehittämällä latausjärjestelmien perusratkaisuja mukaan lukien sähköautoilua tukevat palvelut liiketoimintamallit. Sujuvan latausinfrastruktuurin puuttuminen on ollut pitkään suomalaisen sähköautoilun haittana. Vuonna 2013 joukko kotimaisia energiayhtiöitä perusti Liikennevirta Oy:n, joka kehittää koko Suomen kattavaa sähköautojen latausverkostoa. Yrityksen perustamista edelsi laaja tutkimustyö, jossa Aalto-yliopisto oli vahvasti mukana. Tällä hetkellä virtapisteitä on tarjolla 16 paikkakunnalla. <https://virta.fi/>

Elsi Technologies

LITE-projektissa vuosina 2005-2008 tutkittiin ja otettiin käyttöön TKK:n sovelletun elektroniikan laboratoriossa kehitetty ELSI-älylattiajärjestelmä ja mahdollistettiin uusien palvelukonseptien laaja-alainen kehitys. Elsi Technologies on kehittänyt anturiteknoologiaan pohjautuvia tuoteratkaisuja, kuten esimerkiksi Älylattian, jonka liikkeentunnistutekniikka on kehitetty TKK:lla. Se sisältää esimerkiksi kaatumiseen liittyviä tekijöitä ja havainnoi asukkaan toimintaa vuorokauden ympäri lähettämällä tiedotteita tai hälytyksiä esimerkiksi hoitajien kännykkään ja tietokoneeseen. Suomessa älylattia on asennettu ainakin 25 hoitopaikkaan ja yli tuhanteen huoneeseen. Yrityssijaitsee Helsingissä. <http://solutions.virta.fi/>

Ajelo Oy

Metropol-hankkeessa tutkittiin kysyntäohjautuvan joukkoliikenteen teknisiä sekä taloudellisia edellytyksiä ja edistettiin palvelun toteutumista Helsingin alueella. Palvelua on pilotoitu Helsingissä vuosina 2013-2015. Aalto-yliopiston tutkijaryhmän perustama Ajelo Oy on kaupallistanut taustalla olevaa älyliikennejärjestelmää. Ajelo Oy siirtyi marraskuussa 2014 Yhdysvaltalaisen Split-yhtiön haltuun, joka jatkaa teknologian kaupallista soveltamista Yhdysvalloissa. <http://split.us/>

Enterlot Oy

Vuosina 2013-2014 toteutetussa SPIRE Surroundings hankkeessa tutkittiin, testattiin ja arvioitiin TEKES-rahoitteisessa SPIRE-hankkeessa tuotetun mobiili-informaatiopalvelun mahdollisuuksia tehostaa tilojen käyttöä. Tämä palvelu opastaa kiinteistöön tulevia käyttäjiä saapumaan sujuvasti pääasiassa pysäköinnin näkökulmasta. SPIRE Surroundings -hankkeessa tarkasteltiin sitä, miten informaatiopalvelua voidaan kehittää kanavaksi joka palvelee kiinteistön käyttäjiä saavutettavuutta laajemmin ajatellen kiinteistöjä lähiympäristönsä keskuksina. Enterlot Oy:n palvelu tarjoaa kiinteistöön saapuvalla käyttäjälle opastusta parkkeerauksen ja reitin valinnan, sekä kiinteistön sisällä toimimisen suhteen. Yritys sijaitsee Espoossa. <http://enterlot.com/>

Mapita Oy

Mapita Oy:n on kaupallistanut Urbaani onni -hankkeessa kehitettyä paikkatietoon perustuvaa kaupunkisuunnittelun työkalua. Hankkeessa tutkittiin uudenlaisia, internet-pohjaisia paikkatietoon perustuvia pehmoGIS-menetelmiä ja kehitettiin moduulipohjaista työkalupakettia osallistavan kaupunkisuunnittelun tarpeisiin. Mapita Oy:n Maptionnaire-sovelluksella on mahdollista luoda karttapohjaisia kyselyjä ja osallistumisalustoja, joilla kerättyä tietoa voidaan analysoida ja käyttää käyttäjän tarpeiden mukaan. Ohjelmaa on käytetty esimerkiksi kaavoituksen ja kaupunkikehittämisen, aluekehittämisen, maisema- ja liikennesuunnittelun ja liikkumisen osa-alueilla. Yritys sijaitsee Helsingissä. <https://maptionnaire.com/>

2.3. Innovatiivinen kaupunki -ohjelman hanketeemat ja projektit

ENSIMMÄINEN OHJELMAKAUSI 2001-2005

Vuosina 2001–2005 Innovatiivinen kaupunki® -ohjelman puitteissa käynnistyi 16 yksittäistä t&k -projektia neljässä eri teemassa:

- **Ikääntyvät kaupunkilaiset**
- **Rakentamisen laatu**
- **Ympäristöä säästävät teknologiat**
- **Helsingin kaupungin kansainvälinen kilpailukyky**

Käynnistyneiden Innovatiivinen kaupunki® -projektien yhteenlaskettu rahoitus oli runsaat 5,3 miljoonaa euroa. Päärahoittajia olivat Tekes, ministeriöt, yritykset ja EU. Muita rahoittajia ovat Helsingin kaupungin lisäksi muut kunnat ja yhteisöt.

Alla olevaan taulukkoon on kerätty tiedot projektien aikataulusta, budjetista ja yhteistyökumppaneista. Lyhyet kuvaukset projekteista on esitetty taulukon jälkeen.

IKÄÄNTYVÄT KAUPUNKILAISET

Projekti	Aikataulu	Budjetti	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Terve taas	2001- 2003	294 810	Sosiaalivirasto	Toimiva koti, Tekes, Esperio Oy, Vanhustyön keskusliitto, Pikosystems Oy, Emfitech, Patria Ailon, Elisa Communications, Linet Oy, Comsel Oy, Orbis Oy
Vanhusten liikkumismahdollisuudet ja tarpeet palvelutaloissa, vanhainkodeissa ja niiden lähiympäristöissä	2001- 2005	131 267	Sosiaalivirasto, terveyskeskus, Kiinteistö Oy Helsingin palveluasunnot	Opetusministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö
Automaatio avuksi	2003- 2005	214 200	Sosiaalivirasto, Toimiva koti	Esperio Oy, Vanhustyön keskusliitto, Invalidisäätiö, Kehitysvammaliitto, Asumispalvelusäätiö ASPA, Diakonisches Werk Minden, Idesco Oy, Stala Oy, Soneco Oy, Ailocom Oy, Miratel Oy
TeTT - Esteettömyys asuinrakentamisessa	2002- 2005	594 000	Kiinteistö Oy Helsingin Palveluasunnot, Sosiaalivirasto	Stadia, Tekes / iWell-teknologiaohjelma, Työsuojelurahasto, Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, Museovirasto, Vanhustyön keskusliitto ry, Proteesisäätiö, Elektro Valo Oy, Lumon Oy, Martela Oy, PuuhuoneArs Oy, Respecta Oy, Tepcomp Oy, Väinö Korpinen Oy, YIT Yhtymä Oyj, Lundin teknillinen korkeakoulu / Fullskalelabbet, MIT / The PlaceLab
SHE - Service for health	Tiedot puuttuvat			

PROJEKTIKUVAUKSET:

Terve taas

Automaatio- ja systeemitekniikan osasto

Projektissa pilotoitiin ikäihmisille sopivaa kotirobotti ja toteutettiin erilaisia kotona asumista tukevia toimintoja käyttäen kotiautomaatiota.

Yhteyshenkilö: Tutkija Panu Harmo

Vanhusten liikkumismahdollisuudet ja tarpeet palvelutaloissa, vanhainkodeissa ja niiden lähiympäristöissä

Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA

Projektissa luotiin opas, jonka avulla palvelutaloissa ja vanhainkodeissa

voidaan kehittää koko toimintaympäristöä vanhusten liikkumismahdollisuuksia edistäväksi ja toimintakykyä ylläpitäväksi. Oppaan avulla voidaan kehittää myös laitosten rakennettua ympäristöä kuntouttavaa hoitokulttuuria tukevaksi.

Yhteyshenkilö: Tutkija Vuokko Lehmuspusto

Automaatio avuksi

Automaatio- ja systeemitekniikan osasto

Projekti jatkoi Terve taas -projektissa saavutettujen tulosten hyödyntämistä ja kehitti kotiapujärjestelmää seniorikansalaisille ja muille erityisryhmille, joiden kyky selvitä turvallisesti kotonaan on heikentynyt. Järjestelmä mahdollistaa turvallisemman ja paremman asumisen omassa kodissa.

Yhteyshenkilö: Yhteyshenkilö: Tutkija Panu Harmo

TeTT - Esteettömyys asuinrakentamisessa

Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA

Projekti kehitti uudis- ja korjausrakentamista palveleva testausmenetelmä, jonka avulla käyttäjien vaatimukset ja rakennuksen asettamat rajat ja mahdollisuudet voidaan siirtää optimoidusti suunnittelun ja tuotekehityksen käyttöön.

Yhteyshenkilö: Tutkimuspäällikkö Satu Åkerblom

SHE - Service for Health

Sähkö- ja tietoliikennetekniikan osasto

Tutkimusprojekti, jossa autettavan liikkumista, olinpaikkaa ja jopa sydämenlyöntejä voidaan seurata normaalissa huonetilassa, kohdetta yksilöimättä. (Tiedot hankkeen raportoinnista puuttuvat)

Yhteyshenkilö: Professori Raimo Sepponen

RAKENTAMISEN LAATU

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Asuinympäristön arviointijärjestelmä – Arvi	197 789	2000-2003	ATT, Kumpulan kiinteistöt Oy, Sosiaali ja terveydenhuollon kiinteistöpalvelukeskus	Tekes, Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, Kone Oyj, Vanhustyön keskusliitto, SATO Rakennuttajat Oy, Skanska Oy, Kumpulan kiinteistöt Oy, Rakentamistalouden laboratorio, AE Partners Oy ja Enterprise Net Finland Oy, Ympäristöministeriö ja Sosiaali- ja terveysministeriö, Valtion asuntorahasto
Rakenteiden kosteusmonitorointi	564 000	2001-2003	Rakennusvirasto	Tekes, Rakennusteollisuus RT ry, Suomen kiinteistöliitto / Uudenmaan asuntokiinteistöyhdistys, Koskinen Oy / Herrala Talot, Lohja Rudus Oy, Vigilan Oy, Optiroc Oy, Saniroc Oy, Espoon kaupunki, Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliitto, Rafsec Oy, TKK / Talonrakennustekniikan laboratorio, Oulun yliopisto / Optoelektroniikan ja mittaustekniikan laboratorio ja Humittest Oy ry, Suomen kiinteistöliitto / Uudenmaan asuntokiinteistöyhdistys, Koskinen Oy / Herrala Talot, Lohja Rudus Oy, Vigilan Oy, Optiroc Oy, Saniroc Oy, Espoon kaupunki, Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliitto, Rafsec Oy, TKK / Talonrakennustekniikan laboratorio, Oulun yliopisto / Optoelektroniikan ja mittaustekniikan laboratorio ja Humittest Oy
Suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito, SuRaKu	435 000	2003-2005	Rakennusvirasto	Sosiaali- ja terveysministeriö, Espoon kaupunki, Joensuun kaupunki, Tampereen kaupunki, Turun kaupunki, Vantaan kaupunki
Korjaustoimenpiteiden vaikutukset betonijulkisivujen käyttökään	700 000	2003-2007	Rakennusvirasto, Asuntotuotantotoimisto	Tekes, Suomen Akatemia, Ympäristöministeriö, Espoon kaupungin tekninen- ja kiinteistöpalvelukeskus, Espoon evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä, Museovirasto, RIL-säätiö, Contesta Oy, Finnmap Consulting Oy, Julkisivuyhdistys ry, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Muoviteollisuus ry. / EPS-rakennuseristeteollisuus, Parma Oy, Saint Gobain Isover Oy, Suomen Lähiökunnostajat Oy, Suomen Rakennelujitus Oy
VALOIS: Asemien valaistus ja värit esteettömyyden edistämisen keinoina	104 920	2004-2005	Rakennusvirasto, Helsingin Energia, HSL	Liikenne- ja viestintäministeriö / ELSA-ohjelma, Ratahallintokeskus, Jyväskylän kaupunki, Espoon kaupunki, Näkövammaisten keskusliitto, paikalliset vammaisjärjestöt

PROJEKTIKUVAUKSET:

Asuinympäristön arviointijärjestelmä – Arvi

Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA

Projektissa toteutettiin ARVI tietojärjestelmä, joka on sekä työväline että tietolähde esteettömän asuinympäristön suunnittelua ja arviointia varten. ARVI tietojärjestelmä käsittää tietokannan ja siihen liittyvän ohjelmiston. ARVI tietokannan sisältönä ovat esteettömän asunosuunnittelun määräykset ja ohjeet luokiteltuina asukkaan profiiliin, tilojen, rakennushankkeen kulun ja rakenteiden mukaan

Yhteyshenkilö: Tutkimuspäällikkö Satu Åkerblom,

Rakenteiden kosteusmonitorointi

Sähkö- ja tietoliikennetekniikan osasto

Tutkimuksessa kehitettiin yksinkertainen, edullinen ja luotettava kosteuden mittaus- ja seurantajärjestelmä, jolla voidaan seurata sekä rakennusvaiheessa tapahtuvaa rakenteiden kuivumista että pitkäaikaista kosteusvaihtelua.

Yhteyshenkilö: Professori Raimo Sepponen

Suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito – SuRaKu

Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA

Projektissa luotiin yhtenäiset ohjeet esteettömien ulkotilojen toteuttamiselle ja ylläpidolle.

Yhteyshenkilö: Tutkimuspäällikkö Satu Åkerblom

Korjaustoimenpiteiden vaikutukset betonijulkisivujen käyttöikään

Rakennus- ja ympäristötekniikan osasto

Tutkimuksessa kehitettiin tietokanta tehtyjen julkisivujen ja parvekerakenteiden kuntotutkimuksien pohjalta, analysoiden vanhojen betonijulkisivujen vanhenemis- ja rappeutumisprosessit, määritellen ja analysoiden potentiaaliset korjaustavat, joilla betonijulkisivun käyttöikää voidaan pidentää ennen kuin vakavia vikoja ilmenee, tuottaa tilastollisia laskentamenetelmiä ja malleja, joilla vanhojen betonijulkisivujen käyttöikää voidaan arvioida sekä ennen korjausta että korjauksen jälkeen sekä esittää ohjekirja 1960- ja 1970-luvulla rakennettujen julkisivujen kunnostamisesta.

Yhteyshenkilö: Erikoistutkija Esko Sistonen

VALOIS: Asemien valaistus ja värit esteettömyyden edistämisen keinoina
Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA

Projektissa kartoitettiin pilottikohteiden avulla valaistuksen mahdollisuuksia asemien ja niiden ympäristöjen esteettömyyden, saavutettavuuden ja turvallisuuden parantamiseksi. Projektin tulosten pohjalta laadittiin asemien ja niiden ympäristöjen esteettömän valaistuksen suunnitteluohjeet.

Yhteyshenkilö: Tutkija Jukka Jokiniemi

YMPÄRISTÖÄ SÄÄSTÄVÄT TEKNOLOGIAT

Projekti	Budjetti	Aikataulut	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Ekotehokkaan massatapahtuman käsikirja ECOmass	388 279	2004-2006	Ympäristökeskus, Rakennusvirasto, Liikuntavirasto	Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, MM-kisaorganisaatio, Stadion-säätiö, Motiva Oy, WWF, Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV, Skills Finland ry, Ympäristöministeriö, Opetusministeriö
Protube - Korroosion vähentäminen voimalaitosten lämmönvaihtimissa	Tieto puuttuu	2004-2005	Helsingin Energia, Materiaalitekniikan laboratorio, Korroosion ja materiaalikemian laboratorio	-

PROJEKTIKUVAUKSET:

Ekotehokkaan massatapahtuman käsikirja – ECOmass
Koulutuskeskus Dipoli

Käsikirjan avulla pyritään vähentämään suur tapahtumien ympäristövaikutuksia. Hankkeen tavoitteena on mm. vähentää hiilidioksidipäästöjen ja kaatopaikkajätteen määrää sekä etsiä ja toteuttaa ekotehokkaita toimintatapoja. Ekotehokkaiden työkalujen tarkoituksena on helpottaa myös viranomaisten ja kisajärjestäjien yhteistyötä.

Yhteyshenkilö: Projektipäällikkö Salla Koivusalo

Protube - korroosion vähentäminen voimalaitosten lämmönvaihtimissa
Konetekniikan osasto

Korroosio voimalaitosten lämmönvaihtimien putkistoissa saa aikaan lisääntyvää vuotoa, joka lopulta johtaa kalliiseen huolto- ja korjaussekkeihin. Tutkimusryhmä selvitti korroosion syntymekanismia ja kehitti menetelmän korroosio-ongelman ratkaisemiseksi.

Yhteyshenkilö: Professori Kalevi Ekman

HELSINGIN KAUPUNGIN KANSAINVÄLINEN KILPAILUKYKY

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Tietoyhteiskunnan haasteet kaupunkisuunnittelulle -seminaarisarja	5000	2002	Tieke, YTV	Culminatum Oyj
TKK:n opiskelijoiden työharjoittelu Helsingin kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa	80000	2004	Harjoittelupaikkoja ovat tarjonneet useat kaupungin virastot ja liikelaitokset, mm. Helsingin Energia, Helsingin Vesi, kaupunginkanslia, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto ja tietokeskus.	
m-LOMA - mobile Location-aware Messaging Application	275 999	2004-2005	Matkailu- ja kongressitoimisto, Kaupunginkanslian tiedotustoimisto, Kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto, HKL	Nokia, Hybrid Graphics, Nöjesguiden, 3D Render Oy , Exifomat Oy, Noval Networks Oy sekä Virosta Tallinnan Tekninen Yliopisto, Alpitek OU
WomEqual	1 368 500	2005-2007	Elinkeinopalvelu	Tampere, Oulu, Lappeenranta-Imatra, Teknologiateollisuus ry, Tietoliikennelaboratorio (TKK), GETA tutkijakoulu (TKK), Tampereen teknillinen yliopisto, Oulun yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Life Works Consulting Oy, Zento Oy

PROJEKTIVAUKSET:

Tietoyhteiskunnan haasteet kaupunkisuunnittelulle –seminaarisarja

Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK)

Seminaarisarjan herätti keskustelua tietoyhteiskunnan ja kaupunkitilan muutoksen liittymäkohdista. Tilaisuuksissa pohdittiin mm. kaupunkitilan muutokseen vaikuttavia tekijöitä, kansainvälisyyden ja paikallisuuden vuorovaikutusta sekä kaupunkisuunnittelun tulevaisuutta.

Yhteyshenkilö: Tutkija Mervi Ilmonen

TKK:n opiskelijoiden työharjoittelu Helsingin kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa

TKK ja Helsingin kaupunki ovat tarjonneet TKK:n opiskelijoille mahdollisuuksia työharjoitteluun Helsingin kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa. Työharjoittelun tavoitteena on ollut tehdä tunnetuksi Helsingin kaupunkia työnantajana Teknillisen korkeakoulun opiskelijoiden parissa sekä tarjota tekkareille laadukkaita harjoittelujaksoja.

m-LOMA - mobile LOcation-aware Messaging Application

Teollisuuden tietotekniikan laboratorio

m-LOMA -projektissa kehitettiin mobiili kolmiulotteinen karttakäyttöliittymä paikkatietoon. 3D-näkymän kautta kohteet on helppo tunnistaa, ja niitä suoraan osoittamalla voidaan hakea paikkatietoa (mm. ravintoloita, hotelleja ja kaupunkihistoriallista tietoa).

Yhteyshenkilö: Tutkimusryhmän päällikkö Antti Nurminen

WomEqual

Sähkö- ja tietoliikennetekniikan osasto

Projektissa kehitettiin yliopistoihin toimintamalleja, joiden avulla voidaan tukea naisten innovaatiotoimintaa ja yrittäjyyttä sekä uralla etenemistä, luoda ja ottaa käyttöön teknologia-aloilla toimivien korkeasti koulutettujen naisten verkkoyhteisö sekä yhdistää naisten ja miesten perinteisiä vahvuusalueita soveltamalla teknologian tarjoamia mahdollisuuksia yhteistoiminnan edistämiseen ja ihmissuhteiden luomiseen. Lisäksi tuotettiin materiaalia ja toimintamalleja naisten liiketoimintaosaamisen vahvistamiseen yliopistojen tekniikan alan koulutuksessa. (mm DVD, opas, seminaareja)

Yhteyshenkilö: Projektipäällikkö Pirjo Putila

TOINEN OHJELMAKAUSI 2006-2010

Helsingin kaupungin ja TKK:n johdon muodostama johtoryhmä asetti Innovatiivinen kaupunki® –ohjelman tavoitteeksi vuosille 2006-2010 käynnistää 3-4 kpl pääkaupunkiseudun kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta merkittävää, synergisistä t&k -projekteista koostuvaa hankekokonaisuutta (yhteistyöteemaa). Edelliseen ohjelmakautteen verrattuna yhteistyöprojekteista haluttiin entistä monialaisempia ja vaikuttavuudeltaan mittavampia. Tavoitteena oli lisätä innovaatioiden synnyn todennäköisyyttä ja kasvattaa myös muiden rahoittajien kiinnostusta yhteistyöprojekteja kohtaan. Tutkimushauissa korostettiin muun rahoituksen merkitystä ja hakemukseen tuli sisällyttää suunnitelma innovaationäkökuilmasta.

Potentiaalisten yhteistyöteemojen kartoitus käynnistettiin kesäkuussa 2006 tekemällä sähköinen kysely Teknillisen korkeakoulun professoreille sekä erillislaitosten ja tutkimusinstituuttien johtajille sekä Helsingin kaupungin virastojohdolle. Kyselyn tulosten ja edellisen ohjelmakauden valmistelun pohjalta johtoryhmä hyväksyi ohjausryhmän esityksen seuraavista uusista yhteistyöteemoista:

- Ikääntyvät kaupunkilaiset

Valmisteluun osallistunut TKK:n yksikkö: Arkkitehtiosaston Sotera –instituutti

Ikääntyvät kaupunkilaiset –teeman tavoitteena on tutkia ja kehittää uusia toimintamalleja ja teknologisia ratkaisuja, jotka vastaavat vanhuspalveluiden rakenteeseen, kustannuksiin ja laatuun sekä asuin- ja hoitoympäristöihin liittyviin haasteisiin.

- Kestävä rakentaminen

Valmisteluun osallistunut TKK:n yksikkö: Rakentamistalouden laboratorio

Kestävä rakentaminen –teeman tavoitteena on tutkia Helsingin kaupungin näkökulmasta merkittäviä ja ajankohtaisia aiheita rakennetun ympäristön kehittämiseksi. Keskeisenä painopistealueena on vanhojen tuulisilla ranta-alueilla sijaitsevien teollisuusalueiden muuttaminen asumis- ja työpaikka-alueiksi. Toinen globaalistikin tärkeä kehittämisalue on vanhan kiinteistökannan ekologisuuden parantaminen energian kulutusta alentamalla.

- Tulevaisuuden kaupunkiliikenne

Valmisteluun osallistunut TKK:n yksikkö: Liikennelaboratorio

Tulevaisuuden kaupunkiliikenne –teeman tavoitteena on tuottaa uutta tietoa liikenteen ja maankäytön vuorovaikutuksesta ja yhdyskuntarakenteen merkityksestä liikkumisen valintoihin sekä joukkoliikennepalvelujen laadun parantamiseksi.

- Vetovoimainen urbaani asuminen

Valmisteluun osallistunut TKK:n yksikkö: Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus ja koulutuskeskus
Vetovoimainen urbaani asuminen –teeman tavoitteena on kehittää urbaanin asumisen tulevaisuuden konsepteja ja uusia metodeja vuorovaikutteisen suunnittelun tueksi sekä edistää urbaanin arjen sujuvuutta palvelujen kannalta.

IKÄÄNTYVÄT KANSALAISET -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
AAPINEN - Auttavan automaation pilotointi	243 991	2006-2008	Sosiaalivirasto, terveyskeskus, Toimiva koti	TKK SOTERA Sosiaali- ja terveydenhuoltotekniikan ja rakentamisen instituutti, Sosiaalialan osaamiskeskus Socom, Porvoon kaupunki, Laurea-ammattikorkeakoulu, Cubix Systems Oy, Siperia Systems Oy, Miratel Oy, Mohinet Oy, Open Source Partners Oy, Si-Techno Oy, Sondi Oy, Videra Oy, Ensto Oy, Sähköisen talotekniikan osaamiskeskus (STOK), Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry, Yrjö ja Hanna -säätiö.
ALMA - Asumisen ja hyvinvoinnin alueelliset palvelumallit	491 000	2010-2011	Talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosasto	Tampereen kaupunki, Tampereen teknillinen yliopisto, MIT, Housing, Community and Economic Development, Asokodit, Järvenpään Mestariasunnot, Suomen aluerakennuttajat, Mediverkko, ISS Palvelut
IKU - Ikäihmisten kuntoutumista tukevat hoito- ja toimintaympäristöt	558 906	2006-2008	Sosiaali- ja terveysvirasto	Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, Kontulan vanhustenkeskus ja Kustaankartanon vanhustenkeskus
KUTRI - Kustannustehokas senioriasuminen	329 000	2006-2008	Sosiaalivirasto, Kiinteistövirasto, Kiinteistö Oy Helsingin Palveluasunnot, Palmia, Toimiva koti	Tekes, Sotera TKK, Automaatiotekniikan laboratorio TKK, Sovelletun elektroniikan laboratorio TKK, VTT Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka, Oulun yliopisto Arkkitehtuurin osasto, Vanhustyön keskusliitto, Invalidiliitto, Helsingin Diakonissalaitos Hoiva Oy, Miratel Oy, Ilmari Helanderin vanhusten säätiö
LITE - Life Quality Improvement through Technology	491 878	2006-2008	Sosiaalivirasto, Kustaankartanon vanhustenkeskus, Kontulan vanhustenkeskus	Seniorpolis, Ristijärven kunta, Harjulan Settlementti ry, Lahden kaupunki, Diakonie Minden (Saksa)
MONA - Moniaistinen asuin ympäristön kokemus	507 500	2010-2012	Kiinteistövirasto, Sosiaalivirasto, Kaupunkisuunnitteluvirasto	Tekes Rakennettu ympäristö -ohjelma, YTK, ARA, THL, HUMAK, Diakonissalaitos Hoiva Oy, Helsingin seurakuntayhtymä

PROJEKTIKUVAUKSET

AAPINEN - Auttavan Automaation Pilotointi

TKK automaatio- ja systeemiteknikan laitos

Projektissa kehitettiin kotona ja palveluasunnoissa asuvien ikäihmisten turvallisuutta ja luotiin keinoja helpottaa heidän itsenäistä elämäänsä. Projektissa kehitettiin ja pilotoitiin pilotoiin ikääntyvien ihmisten hoitoa ja elämistä tukevia teknisiä ratkaisuja.

Yhteyshenkilö: Tutkija Panu Harmo

ALMA - asumisen ja hyvinvoinnin alueelliset palvelumallit

Rakennetun ympäristön palvelut -tutkimusryhmä

Tutkimuksessa luotiin palvelumalleja synttämään uutta asumisen ja hyvinvoinnin palveluliiketoimintaa sekä luotiin edellytyksiä asuinalueiden palvelurakenteen eheyttämiseksi ja rikastuttamiseksi.

Yhteyshenkilö: Tutkimuspäällikkö Jukka Puhto

IKU - Ikäihmisten kuntoutumista tukevat hoito- ja toimintaympäristöt

Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti Sotera ja Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia

IKU-projektissa arvioitiin ja kehitettiin asiakaslähtöisesti ikäihmisten kuntoutumista ja omatoimista selviytymistä edistäviä sekä hoitohenkilökunnan työkykyä tukevia asuin-, hoito- ja toimintaympäristöjä.

Yhteyshenkilö: Projektipäällikkö Ira Verma

KUTRI - Kustannustehokas senioriasuminen

TKK rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitos

Projektissa vertailtiin markkinoilla olevia - kotimaisia ja ulkomaisia - iäkkäille suunnattuja asumismalleja, hoivapalveluita ja -teknologioita sekä kehitettiin ja pilotoitiin yhteistyötahojen kanssa uusia innovatiivisia kustannustehokkaita tila-, hoivapalvelu- ja hoivateknologiayhdistelmiä.

Yhteyshenkilö: Dosentti Arto Saari

LITE - Life Quality Improvement through Technology

TKK elektroniikan laitos

Hankkeessa tutkittiin erityisessä tutkimusympäristössä (SHE-laboratorio) ja pilottiasennuksissa terveydenhuollon käyttöön tarkoitettujen järjestelmien kehittämistä.

Yhteyshenkilö: Professori Raimo Sepponen

MONA - Moniaistinen asuinympäristön kokemus

Arkkitehtuurin laitos, Sotera-instituutti

Tutkimuksessa kehitettiin ja pilotoitiin käyttäjäkeskeisiä, moniaistisia, sosiaalisesti ja fyysisesti esteettömiä asuinympäristöjä, jotka tukevat erityisesti ikääntyvien sekä aisti- ja liikuntavammaisten, mutta samalla kaikkien kaupunkilaisten, omatoimista selviytymistä asuinympäristönsä sisä- ja ulkotiloissa (mm. porraskäytävät, aulat, yhteistilat, piha-alueet ja ns. kolmannet paikat).

Yhteistyöhenkilö: Projektipäällikkö Ira Verma

KESTÄVÄ RAKENTAMINEN -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Houkutteleva ja ohjelmallinen täydennysrakentaminen (HOTR) - kaupunkituottamisen menetelmäosaamista	703 136	2010-2012	Kaupunkisuunnitteluvirasto, talous- ja suunnittelukeskuksen kehittämisosasto	Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelu, Jyväskylän kaupungin kaupunkisuunnittelu, Vaasan kaupungin kaupunkisuunnittelu, WSP Finland ja Arkkitehtitoimisto B&M
Kaupunkilaisen hiilijalanjäljen hallinta kestävän yhdyskuntarakenteen pohjana	265 000	2010-2013	TASKE, kehittämisosasto	-
KesEn: Yhdyskuntien ja rakennusten energiaratkaisujen ja -huollon yhteensovittaminen kokonaistaloudellisesti päästöjä minimoiden	1 035 290	2008-2010	Helsingin Energia, HRK-Rakennuttaja, Energiateknologialaboratorio, Rakentamistalouden laboratorio	University of Reading (Iso-Britannia), Lawrence Berkeley National Laboratory (USA), Haminan energia, Paroc Oy, Rautaruukki Oyj, SainGobain Isover, SPUSystems, Uponor Oyj, YIT Rakennus Oy, Espoon kaupunki, Tekes
LED-ulkovalaistus kaupunkiympäristön viihtyvyyden, turvallisuuden ja energiatehokkuuden kehittämisessä	399 064	2010-2011	Rakennusvirasto	Tieto puuttuu
Rakennuksiin integroitavien kosteusanturien luotettavuus	1 012 408	2009-2012	Rakennusvirasto	Aalto Talonrakennustekniikka, Talotekniikan instituutti, VTT

PROJEKTIKUVAUKSET

Houkutteleva ja ohjelmallinen täydennysrakentaminen (HOTR) - kaupunkituottamisen menetelmäosaamista

Arkkitehtuurin laitos, Kaupunkisuunnittelu

Täydennysrakentaminen edistää kestävästä kehitystä kaupungin infrastruktuurin tehokkaammalla hyödyntämisellä. Haasteina yhdyskuntarakenteen tiivistämisessä ovat teknisten ratkaisujen lisäksi nimenomaan monien toimijoiden prosessien ja neuvottelujen koordinaatio sekä riskinhallintaan liittyvät ongelmat. Projekti liittyy osapuolten intressien kartoittamiseen ja hyödyntämiseen sekä strategiseen suunnitteluun, joihin yksittäiset hankkeet tulisi kytkeä.

Yhteyshenkilö: Professori Trevor Harris

Kaupunkilaisen hiilijalanjäljen hallinta kestävän yhdyskuntarakenteen pohjana

Maanmittaustieteen laitos

Kaupunkilaisen hiilijalanjäljen hallinta kestävän yhdyskuntarakenteen pohjana -tutkimushanke keskittyy alueellisen hiilijalanjäljen mallintamiseen uudella panos-tuotos-pohjaisella hybridi-elinkaarimallilla. Tämän mallinnuksen kautta tuotettiin hiilijohtamistyökaluja erityisesti kaupunkikehityksen tarpeisiin. Helsingin kaupungille on tuotettu käyttöönsä menetelmä hankkeiden hiilivaikutusten arviointiin jo kaavasuunnitteluvaiheessa.

Yhteyshenkilö: Tutkija Jukka Heinonen

KesEn: Yhdyskuntien ja rakennusten energiaratkaisujen ja -huollon yhteensovittaminen kokonaistaloudellisesti päästöjä minimoiden

Energiatekniikan laitos

Tutkimuksessa määriteltiin kustannustehokkaimmat vaihtoehdot energian tuotantoon ja kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen sekä tuotannon ja kulutuksen optimaaliseen yhteensovittamiseen siten, että suurin mahdollinen päästövähennys saavutetaan määrättyin investointikustannuksin.

Yhteyshenkilö: Professori Arto Saari

Led-ulkovalaistus kaupunkiympäristön viihtyvyyden, turvallisuuden ja energiatehokkuuden kehittämisessä

Elektroniikan laitos

Hankkeessa edistettiin led-valaistuksen käyttöä Helsingin kaupungin ulkoaluevalaistuksessa (erityisesti kevyen liikenteen väylät, puistot ja muut yleiset alueet) sekä uudis- että korjausrakentamisessa ja edistää uuden CIE-suosituksen (mesooppinen valaistus, valkoinen valo) käyttöönottoa. Tässä haettavan projektin tavoitteena on selvittää led-ulkovalaistuksen toimivuutta käyttäjien (ulkona liikkuvat) kannalta.

Yhteyshenkilö: Tutkija Marjukka Puolakka

Rakennuksiin integroitavien kosteusanturien luotettavuus

Elektroniikan laitos

Tutkimuksessa perehdyttiin rakenteisiin asennettavien langattomasti etäluettavien (RFID-tekniikalla toteutettujen) suhteellista kosteutta ja lämpötilaa mittaavien anturien luotettavuuteen.

Yhteyshenkilö: Professori Raimo Sepponen

TULEVAISUUDEN JOUKKOLIIKENNE -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
AIJO: Asiakaslähtöisen integroidun joukkoliikenteen kehittäminen	268 000	2007-2010	Helsingin kaupungin liikennelaitos	Liikenne- ja viestintäministeriö, Tiehallinto, YTV, Espoo, Vantaa, Kerava, Järvenpää, Kirkkonummi, SRV, Ruokakesko, Clear Channel, Tiedekeskussäätiö (Heureka), WSP Finland, Nokia Asset Management, Neste Oil, Itella
Metropol: Metropolialueen kysyntäohjautuva joukkoliikenne	1 159 000	2007-2010	Helsingin kaupungin liikennelaitos	Tekes, Paikallisliikenneliitto ry, Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV, Liikenne- ja viestintäministeriö, liikennelaboratorio, infomaatioteknologian laboratorio
Tulevaisuuden esteetön raideliikenne - Käytettävyys ja saavutettavuus terminaali-alueilla	277 000	2009-2010	HSL	Tekes, Länsimetro Oy, Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, Finavia, YTV, Ratahallintokeskus RHK, Liikenne- ja viestintäministeriö, Liikennetekniikan yksikkö, Invalidiliitto ry, Näkövammaisten keskusliitto ry, Kuuloliitto ry
UrbanZone: Liikkumistottumukset auto-, joukkoliikenne-, kävely ja pyöräilykaupungeissa	250 000	2007-2010	HSL, Kaupunkisuunnitteluvirasto, Tietokeskus, Innovaatorahasto	Tampereen teknillinen yliopisto, Suomen ympäristökeskus, Radboud University Nijmegen, YTK, Liikenne- ja viestintäministeriö, YTV, Tiehallinto, Uudenmaan liitto, Vantaan kaupunki,
RavaLi: Raideliikenteen investointien vaikutukset alueiden elinvoimaisuuden lisääntymiseen	Hanke ei alkanut			
SIN - Pääkaupunkiseudun sähköautoinfrastruktuuri	1 187 908	2011-2014	Helsingin Energia, HSL, kaupunkisuunnitteluvirasto	ELTEL Networks Oy, ENSTO Electric Oy, City Car Club, O2media

PROJEKTIN KUVAUKSET

AJO: Asiakaslähtöisen integroidun joukkoliikenteen kehittäminen

Yhdyskunta- ja ympäristötekniikan laitos

Tutkimuksessa perehdyttiin keinoihin joukkoliikennepalvelujen laadun parantamiseksi ilman suuria investointeja.

Yhteyshenkilö: Professori Timo Ernvall

Metropol: Metropolialueen kysyntäohjautuva joukkoliikenne

Tietotekniikan laitos

Projektissa selvitettiin uuden sukupolven kysyntäohjautuvan joukkoliikennejärjestelmän teknis-taloudelliset perusteet ja mahdolliset vaikutukset runsaan kysynnän ja tarjonnan alueilla.

Yhteyshenkilö: Professori Reijo Sulonen

Tulevaisuuden esteetön raideliikenne - Käytettävyys ja saavutettavuus terminaali-alueilla

Länsimetro Oy

Projektissa luotiin raideliikenteen pysäkeille, asemille ja terminaaleihin sekä niiden ympäristöön uusi käyttäjälähtöinen ratkaisumalli. Malli tuo uusia ratkaisuja suunnistautumiseen, liikkumiseen terminaaleissa ja niiden ympäristössä, liikennevälineiden vaihtoon sekä matkustustiedon saamiseen.

Yhteyshenkilö: Projektipäällikkö Ira Verma

UrbanZone: Liikkumistottumukset auto-, joukkoliikenne-, kävely- ja pyöräilykaupungeissa

Yhdyskunta- ja ympäristötekniikan laitos

Hankkeessa yhdistettiin erillään olevaa liikenteen ja maankäytön suunnittelussa käytettävää tietoa ja jalostettiin sitä muotoon, joka helpottaa yhdyskuntarakenteen liikenteellisten vaikutusten arviointia.

Yhteyshenkilö: Professori Tapio Luttinen

RavaLi: Raideliikenteen investointien vaikutukset alueiden elinvoimaisuuden lisääntymiseen

Yhdyskunta- ja ympäristötekniikan laitos

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millä tavoin raideliikenteen investoinnit vaikuttavat vaikutusalueiden elinvoimaisuuden kehittymiseen ja mitkä tekijät vaikuttavat kehitykseen.

Yhteyshenkilö: Professori Tapio Luttinen,

(Hanke ei alkanut)

SIN - Pääkaupunkiseudun sähköautoinfrastruktuuri

Sähkötekniikan laitos

Tutkimuksessa luotiin tyyppiratkaisut latausasemille ja -pisteille eri kohteissa sekä alustava suunnitelma kokonaislatausjärjestelmälle sekä siihen liittyvän liiketoiminnan toteuttamiselle. Tutkimuksen tulokset mahdollistivat laajamittaisen latauspilotin toteuttamisen ja liiketoiminnan. Yhteyshenkilö: Professori Matti Lehtonen

VETOVOIMAINEN URBAANI ASUMINEN -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
ASPA: Urbanin arjen sujuvoittaminen - Asukaslähtöisen palvelurakenteen ja palveluyrittäjien liiketoimintaosaamisen kehittäminen	933 170	2007- 2009	Sosiaalivirasto, Kaupunginkirjasto	VTT, Yleisradio, TeliaSonera Finland, Digita, Elisa, Vaisala, TietoEnator, Edupoli, Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, Itä-Helsingin yrittäjien Pk-verkosto, Helsingin kaupunginosayhdistysten liitto HELKA ry, Polytecnico di Milano (Italia), North Western University, Chicago (USA) ja Columbia University, New York (USA)
Ostari (Kaveri) - Kestävät kauppapaikat verkostokaupungissa	922 001	2010- 2012	Helsingin kaupunki	ARA, Kauppakeskus Mylly, Lempäälän kehitys, Helin & Co Architects, HYY, Citycon, Espoon kaupunki
Urbaani onni - Eheytyvän kaupungin ekososiaalinen kestävyys	495 000	2007- 2010	Kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto ja tietokeskus	Kuopion ja Vantaan kaupungit, YIT, VVO, Vaisala, WSP Finland Oy, Geodeettinen laitos, Ympäristöministeriö, Tiehallinto, Vaisala, Suomen akatemia, TKK:n Maanmittausosasto, La Sapienza University (Rooma), Institute of Transport and Economics (Oslo), Simon Fraser University (Vancouver)
Urbaani arki	681 770	2010- 2012	Talous- ja suunnittelukeskus, Sosiaalivirasto	Helsinki Vaasa Tampere Espoo Vantaa Järvenpää Kauhajoki Bendigo, Australia
URBA: Urbanin asumisen tulevaisuuden konseptit - asumistarjonnan erilaistaminen ja attraktiivisuus pääkaupunkiseudulla	810 600	2007- 2010	Talous- ja suunnittelukeskus, kaupunkisuunnitteluvirasto ja tietokeskus	OTB TU (Delft), UCL Bartlett School of Planning (Lontoo), University of Lancaster, ETH (Zürich), Hafencity Universität, Hamburg, New York State University (New York, Buffalo), SBI/Aalborgin yliopisto, Center for Strategisk Byforskning/Kööpenhaminan yliopisto, Kuluttajatutkimuskeskus, VTT, Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, YTV, Ympäristöministeriö, Rakennustietosäätiö ja Rakennuskirja, NCC, VVO, Kone Oy, Asuntosäätiö, Tekes, Culminatum

PROJEKTIKUVAUKSET

ASPA: Urbanin arjen sujuvoittaminen - Asukaslähtöisen palvelurakenteen ja palveluyrittäjien liiketoimintaosaamisen kehittäminen

Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK)

Hankkeessa kehitettiin palveluiden saavutettavuutta Helsingin kaupungin alueella, parannettiin asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa alueensa palvelutarjontaan ja edistettiin virastojen keskinäistä yhteistyötä asuinalueella olevien palvelujen koordinoinnissa.

Yhteyshenkilö: Tutkija Sirkku Wallin

Ostari (Kaveri)- Kestävät kauppapaikat verkostokaupungissa

Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK)

Tutkimushankkeessa tutkittiinkestävän kehityksen mukaista kaupan ja palveluiden sijoittumista monikeskuksisessa verkostokaupungissa. Hankkeessa luotiin keinoja luoda elinvoimaisempia ja paremmin toisiinsa julkisen liikenteen avulla kytkeytyviä kauppapaikkoja verkostokaupungin sisällä ja selvitettiin edellytyksiä eri skaalojen kauppapaikkojen tasapainoiselle rinnakkainololle.

Yhteyshenkilö: Professori Raine Mäntysalo

Urbaani onni - Eheytyvän kaupungin ekososiaalinen kestävyys

Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK)

Hankkeessa kehitettiin uudenlaisia, internet-pohjaisia pehmoGIS-menetelmiä modulipohjaiseksi työkalupaketiksi kaupunkisuunnittelun tarpeisiin. Hankkeen tulokset ovat käytössä KSV:llä ja liiketoiminnassa

Yhteyshenkilö: Erikoistutkija Marketta Kyttä

Urbaani arki

Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK)

Hankkeesta saatavan tiedon avulla voitiin kartoittaa alueella asuvien luontaisia liikkumisreittejä ja vertailla niitä muun muassa palveluiden sijaintiin. Erityisenä kiinnostuksen kohteena oli kaupunkien raja-alueella asuvien vapaa-ajan liikkuminen. Hankkeessa tarjoutui kiinnostavia mahdollisuuksia arvioida palvelutarpeita esimerkiksi erilaisten elämäntapaprofiilien ja ikäryhmien mukaan eriteltyinä.

Yhteyshenkilö: Johtava tutkija Marketta Kyttä

URBA: Urbaanin asumisen tulevaisuuden konseptit - asumistarjonnan erilaistaminen ja attraktiivisuus pääkaupunkiseudulla

Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK)

Hankkeessa tunnistettiin ja arvioitiin kiinnostavia kansainvälisiä urbaanin asumisen konsepteja erityisesti pääkaupunkiseudun kaupunkien vetovoimaisuuden ja keskeisten asukasryhmien kannalta sekä verrata niitä paikallisiin konsepteihin.

Yhteyshenkilö: Professori Hilikka Lehtonen

VUONNA 2012 RAHOITUKSEN SAANEET YHTEISTYÖHANKKEET TEEMOITTAIN

Vuoden 2012 hankehaussa rahoitusta haki 23 eri hanketta, joista rahoituksen sai viisi uutta hanketta kahden eri teeman alla.

KAUPUNKI PALVELUNA -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Lauttasaaren palveluverkosto ja Aallon tutkimus	310 200	2013-2014	Sosiaali- ja terveysvirasto, Kaupungin kansalia, elinkeino-osasto	Aalto ARTS muotoilun laitos
Korjausrakentamisen väistöasumisen konseptit ikääntyvälle väestönosalle	2012- Hanke ei alkanut	271 198	Kiinnteistövirasto, Sosiaalivirasto	

PROJEKTIVAUKSET

Lauttasaaren palveluverkosto ja Aallon tutkimus

Aalto-yliopiston tutkimusprojektissa oli kolme osiota. Kauppakorkeakoulun tutkimusosio keskittyi sosiaaliviraston aikaisemmassa Asiakaskeskeinen palveluverkko –hankkeessa (Tekes) muodostettuihin verkostoihin arvioiden niiden toimivuutta ja johtamista arvoverkkonäkökulmasta. Palvelunmuotoilun osaprojektissa tutkittiin palvelunmuotoilun keinojen vaikuttavuutta sektorit ylittävässä yhteistyössä. Arkkitehtuurin laitoksen Sotera instituutin osaprojektissa analysoitiin Lauttasaaren lähiympäristön ja palveluiden saavutettavuutta fyysisen esteettömyyden kautta ikäihmisen näkökulmasta
Yhteyshenkilö Tutkija Ira Verma

Korjausrakentamisen väistöasumisen konseptit ikääntyvälle väestönosalle

Rakennuskantamme vanhetessa taloyhtiöissä joudutaan entistä enemmän pohtimaan peruskorjaus-toimenpiteiden käynnistämistä. Ikääntyvän väestönosan samanaikaisesti kasvaessa yhä suurempi osa heistä tulee asumaan asuu usein näissä peruskorjausten alaisissa taloyhtiöissä. Tarkkaa tietoa tai ennustetta siitä, miten suuri osa ikäihmisistä joko asuu tai tulee asumaan peruskorjausten piiriin tulevissa taloyhtiöissä ei tällä hetkellä ole käytettävissä. Kodin peruskorjauksen vuoksi tarvittava tilapäisasuminen tulee järjestää muualla kuin lyhytaikaishoitopaikoilla. Tähän tarkoitukseen tulee harkita esim. kaupungin vuokra-asuntojen tarjoamista ja kotihoidon järjestämistä niihin. (Hanke ei alkanut)

Yhteyshenkilö: Tutkija Ira Verma

KAUPUNKI JÄRJESTELMÄNÄ -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
HAPPI - Hiilineutraalin asumisen pelimerkit	200 000	2013-2014	Helsingin kaupungin ympäristökeskus (ASIAA!-hanke), HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut	
Kansalaisen työkalupakki - kaupunkisuunnittelun digitaalinen ulottuvuus	65 232	2012-2013	Helsingin kaupungin hallintokunnat: kaupunkisuunnitteluvirasto ja kirjasto	Aalto ARTS Media Lab, Helsingin kaupunginosayhdistykset Ry HELKA
MEMI Muuttuvan kaupungin muutos- ja palvelukyky - menestystekijät ja mittarit	421 250	2012-2013	Aalto SCI, Turun yliopisto, Chalmersin teknillinen yliopisto, DTU	Elinkeinopalvelu, kiinteistövirasto

PROJEKTIKUVAUKSET

HAPPI - Hiilineutraalin asumisen pelimerkit

HAPPI-hanke tarkasteli vähähiilisen asumisen edistämismahdollisuuksia. Hanke toteutettiin Mellunkylässä, ASIAA! ja Lähiö2072-hankkeiden kohdealueella. Toisena kohderyhmänä hankkeessa on Helsingin kaupungin oma organisaatio, jonka kanssa tutkittiin päätöksentekopelien käyttöä asukastilaisuuksien apuna.

Yhteyshenkilö: Dosentti Sirkku Juhola

Kansalaisen työkalupakki - kaupunkisuunnittelun digitaalinen ulottuvuus

Kansalaisen työkalupakki on vuoden 2012 lopussa päättyneen Suomen Akatemian rahoittaman ”Osallistuva paikallisyhteisö”-hankkeen tulosten käyttöönottoa tukenut hanke. Aalto yliopiston Maankäyttötieteiden laitos ja Media Lab ovat tuottaneet yhteistyössä HELKA ry:n kanssa Kansalaisen työkalupakin, joka tarjoaa koko kaupungin kattavilla kaupunginosasivuilla erilaisia toimintatapoja ja digitaalisia sovelluksia kaupunkiaktiivien käyttöön.

Yhteyshenkilö: Tutkija Sirkku Wallin

MEMI Muuttuvan kaupungin muutos- ja palvelukyky - menestystekijät ja mittarit

Tutkimuksessa jäsenettiin yhteiskunnan ja elinkeinorakenteen muutoksista aiheutuvia muutoksia rakennetussa ympäristössä alue- ja kaupunkitasolla. Samalla tarkoituksena tutkittiin sitä, miten hyvin kiinteistökatka kykenee sopeutumaan yhteiskunnan muutoksiin ja miten

kiinteistökannan sopeutumiskyky osaltaan vaikuttaa yhteiskunnassa tapahtuvien muutoksen lopputuloksiin.

Yhdyshenkilö: Tutkija Suvi Nenonen

VUONNA 2013 RAHOITUKSEN SAANEET YHTEISTYÖHANKKEET TEEMOITTAIN

Vuoden 2013 hankehaussa rahoitusta haki 29 eri hanketta, joista rahoitus myönnettiin 6:lle hankkeelle kolmessa eri teemassa.

KAUPUNKI PALVELUNA TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Helsinki-identiteettejä hanke - elokuvakerronta kaupunginosien suunnittelutyökaluna	282 808	2013-	Hki Matkailu, Luovat toimitat (elinkeino-osasto) Teurastamo	Kalasadaman kehitysytio
Helsingin vesialueiden virkistyskäyttö ja kokemukset asukkaiden arjessa -hanke	72 511	2013-2014	Ympäristökeskus, liikuntavirasto	

PROJEKTIKUVAUKSET

Helsinki-identiteettejä hanke – elokuvakerronta kaupunginosien suunnittelutyökaluna

Helsinki-identiteettejä -hankkeessa tutkittiin, miten kaupunkikuvaan voidaan tuottaa käyttäjäkokemuksesta nousevia kerronnallisia elementtejä, jotka nostavat esiin uusien kaupunginosien vasta muodostumassa olevaa kulttuurista identiteettiä. Hankkeen pilottikohteina olivat uudet (Kalsatama, teurastamo) tai asuinaluekokonaisuudet (raitiovaunu 8 reitti). Konkreettisina tuotoksina syntyi tulevien kaupunginosien identiteettikäsikirjoituksia, lavastustaiteellisia tilateoksia sekä pienimuotoisia interventioita kaupunkitilaan.

Yhteyshenkilö: Tomi Leino

Helsingin vesialueiden virkistyskäyttö ja kokemukset asukkaiden arjessa hanke

Hankkeessa tuotettiin vesistöihin liittyvien kulttuuristen ekosysteemipalveluiden paikkatietoaineisto sekä hotspot- kartta. Paikkatieto tuotettiin laajalla Helsingin metropolialueen n. 20 000 asukkaalle suunnatun kyselytutkimuksen avulla. Tutkimuksessa varmistettiin tiivillä vuorovaikutuksella, että aineisto vastaa Helsingin liikuntaviraston ja ympäristökeskuksen tietotarpeisiin. Hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää myös kaavoituksen taustamateriaalina.

Yhteyshenkilö: Marketta Kyttä

KAUPUNKI TILANA -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Habitat Components - Townhouse –hanke	960 000	2013-2015	Kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvalvontavirasto, kaupunginkanslia	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Asumisen yhteiset tilat ja kaupunkiympäristön kolmannet paikat - hanke ”keksintöjä kaupungin kellareista”	103 826	2013-2014	Kaupunkisuunnitteluvirasto, Asuntotuotantotoimisto ATT, Rakennusvalvontavirasto, Kiinteistövirasto, Kaupunginkanslia (talous- ja suunnitteluosasto)	

PROJEKTIKUVAUKSET

Habitat Components – Townhouse –hanke

Aalto-yliopisto: Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, arkkitehtuurin laitos Helsingin kaupunki: talous- ja suunnittelukeskus , kaupunkisuunnitteluvirasto

Hankkessa luotiin monitieteellisen tutkimuksen, testauksen ja koerakentamisen avulla pohjaa uusien asumismuotojen juurtumiselle suomalaiseen kaupunkirakenteeseen laajemmassa mitassa.

Yhteyshenkilö: Hannu Huttunen

Asumisen yhteiset tilat ja kaupunkiympäristön kolmannet paikat hanke – ”Keksintöjä kaupungin kellareista

Hankkeessa tarkasteltiin joustavia tapoja organisoida ja hallita asuinalueiden yhteisiä tiloja, pohtien samalla asukkaiden tarpeiden muuttumista. Tutkimus kartoitti tilojen tuottamista, hallinnointia, juridisia kysymyksiä sekä taloudellisia keskeisiä ongelmia, myös kiinteistöjaon kysymykset. Tutkimus tunnisti ja analysoi toimivia viimeaikaisia asukastilojen toteutuksen ja käytön malleja. Tutkimuksen tuloksia hyödynnettiin uusissa yhteitilaohjeistuksissa.

Yhteyshenkilö: Karitta Laitinen

KAUPUNKI JÄRJESTELMÄNÄ -TEEMA

Projekti	Budjetti	Aikataulu	Yhteistyökumppanit HKI	Muut yhteistyökumppanit
Kestävän liikkumiskonseptin toimintaedellytysten arviointi ja kehittäminen kutsuhjautuvan joukkoliikenteen pilotointitutkimus - hanke	1 290 435 Hanke ei alkanut	2014?-		TeKes, Aalto ENG maankäyttötieteiden laitos, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutusryhmä, Helsingin kaupungin hallintokunnat: Helsingin seudun liikenne (HSL), ympäristökeskus.
SPIRE Surroundings - hanke	2013-2014	87 515	Rakennusvirasto, KSV	Aalto ENG maankäyttötieteiden laitos, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutusryhmä Helsingin kaupunki: talous -ja suunnittelukeskuksen kehittämisosasto, rakennusvirasto

PROJEKTIKUVAUKSET

Kestävän liikkumiskonseptin toimintaedellytysten arviointi ja kehittäminen Kutsuhjautuvan joukkoliikenteen pilotointitutkimus – hanke

Hankkeessa tarkastellaan kestävän liikkumisen edellytyksiä sekä kehitetään ja arvioidaan olemassa olevia konsepteja. Tavoitteena on tuottaa tietoa millä edellytyksillä kutsuhjautuva joukkoliikenne auttaisi vähentämään yksityisautoriippuvuutta. Tutkimuksessa kerätään dataa Helsingissä vuosina 2012-2015 toteutettavasta automatisoidun kutsuhjautuvan joukkoliikenteen pilotista (kutsuplus.fi) (Hanke ei alkanut, vaan käynnistyi ohjelmakauden jälkeen uudella hankkeella)

Yhteyshenkilö: Jani-Pekka Jokinen

SPIRE Surroundings – hanke

SPIRE Surroundings -hankkeessa testattiin ja arvioitiin Smart Parking for Intelligent Real-Estate (SPIRE)n (TEKES-rahoitteinen hanke) tuottaman pysäköinnin informaatiopalvelun prototyypin laajentamismahdollisuuksia siten, että fyysisen ja informaationaalisen kaupunkitilan käyttö tehostuisi ja kaupunki toiminnallisesti eheytyisi, kun kiinteistöt integroitaisiin toiminnallisesti. Tämä voisi tarkoittaa esim. pysäköintitilojen jakamisen lisäksi työ-, liike-, ja neuvottelutilojen yhteiskäyttöä eri toimijoiden kesken. Erityisesti tarkasteltiin kahta ostoskeskusta Helsingissä:

Myllypuron ja Laajasalon (suunnitelma uudesta) ostoskeskuksia. Lisäksi tutkittiin kadunvarsipysäköinnin ja katujen talvihoidon suhdetta ja pilotoitiin toiminta- ja liiketoimintamallia, jossa kadunvarsipysäköijät voisivat aurauksen ajaksi ajaa autonsa lähistön pysäköintilaitokseen.
Yhteyshenkilö: Kalle Toiskallio

LIITE 1. INNOVATIIVINEN KAUPUNKI -OHJELMAN JULKAISUJA 2001-2015

Ohjelman puitteissa on julkaistu akateemisia artikkeleita eri tiedejulkaisuissa, tuotettu projekti- ja hankeraportteja ja tehty diplomi- sekä muita opinnäytetöitä. Tämän ohella on tuotettu muita julkaisuja, kuten työkaluja, sekä pidetty seminaari- ja luentoesityksiä.

Julkaisuluettelo on koottu ohjelmaraporttien, sekä innovaatorahastolle tehtyjen raporttien liitteinä olevien projektikohtaisten raportointien pohjalta. Lista ei ole täydellinen, sillä projekteista on tehty julkaisuja myös loppuraportin jättämisen jälkeen, eikä kaikkia julkaisuja ole aina mainittu raporteissa kuin viitteellisesti.

Määrällisesti julkaisut jakaantuvat seuraavalla tavalla:

Artikkelit **59** kpl

Diplomityöt **34** kpl

Erikoistyöt ja kandidaatin tutkielmat **13 kpl**

Raportit **23** kpl

Muut julkaisut **90** kpl

Muiden oppilaisten kanssa tehdyt opinnäytetyöt **21** kpl

Artikkelit

1. Aalto, Leena & Saari, Arto (2009). Re-engineering of the meal logistics in a sheltered house for elderly people, *Facilities* , Vol. 27, No 3/4, pp. 120-137.
2. Aaltonen, A., Siltaloppi, J. ja Puhto, J. (2011) Asumisen palvelukonseptit - Palvelukonseptin kehittämisen prosessimalli. Aalto-yliopiston työpaperit TIEDE + TEKNOLOGIA
3. Alanne, K., Söderholm, N., Beausoleil-Morrison, I. and Sirén, K. Techno-economic assessment and optimization of Stirling engine micro-cogeneration systems in residential buildings. *Energy Conversion and Management*. (hyväksytty julkaistavaksi)
4. Ala-Mantila, Sanna; Heinonen, Jukka; Junnila, Seppo (2014): The relationship between urbanization and direct and indirect greenhouse gas emissions: a consumption-based multivariate analysis, *Ecological Economics*, 129-139.
5. Aro, Päivi Harmo, Panu Kainulainen, Asta Linnavuo, Matti Pakarinen, Taija Viitala, Sara. Teknologia-avusteisia asumisovelluksia senioreille. TKK, Sotera, Arkkitehtuurin tutkimuksia 2008/32.
6. Grebe, Stefanie & Mälkki, Mikko (2010). Regionsbezogene Fotografien in der Planung. Stephanie Grebe und Mikko Mälkki im Gespräch. *Planerin*, Heft 1_10 (Februar), 5 - 7.
7. Heinonen, Jukka; Jalas, Mikko; Juntunen, Jouni; Ala-Mantila, Sanna; Junnila, Seppo (2013): Situated lifestyles I: How lifestyles change along with the level of urbanization and what are the greenhouse gas implications, a study of Finland, *Environmental Research Letters*, 8, 025003. <http://iopscience.iop.org/1748-9326/8/2/025003>
8. Heinonen, Jukka; Jalas, Mikko; Juntunen, Jouni; Ala-Mantila, Sanna; Junnila, Seppo (2013): Situated lifestyles II: The impacts of urban density, housing type and motorization on the greenhouse gas emissions of the middle-income consumers in Finland, *Environmental Research Letters*
9. Heinonen, Jukka; Junnila, Seppo (2014): Residential energy consumption patterns and the overall housing energy requirements of urban and rural households in Finland, *Energy and Buildings* vol. 76, 295-303.
10. Hirvonen, Jukka (2011). Suvela tilastoissa ja asukkaiden kokemana. Aalto-yliopiston julkaisusarja Tiede + teknologia 17/2011. Espoo: Aalto-yliopisto, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus

11. Horelli & Wallin (delivered into referee process 2008, forthcoming). The futuremaking assessment approach as a tool for e-planning and community development – the case of Ubiquitous Helsinki. Handbook on E-planning.
12. Holmlid, Mattelmäki, Sleeswijk Visser & Vaajakallio: Co-creative practices. Luku Handbook of service innovation - kirjaan.
13. Huuskonen, Arto. (2011) Features of Networks in Seniors' Housing Developments
14. Huuskonen, Arto; Siltaloppi Jaakko; Puhto, Jukka. (2010) "The Structures of Business Networks in Seniors' Housing Industry: A Case Study in Three European Countries." Proceedings of 2010 Asia-Pacific Network for Housing Research Conference, Beijing.
15. E. Hyytiä, S. Aalto, A. Penttinen and R. Sulonen, A stochastic model for a vehicle in a dialaride system, Operations Research Letters, Elsevier, 2010 (accepted for publication).
16. Hyvärinen, Lee & Mattelmäki: Fragile Liaisons. ServDes conference (artikkeli on arviointiprosessissa)
17. Hyvärinen, J. & Mattelmäki, T. 2015. Service Prototyping and Organizational Transformation: Playing with the Potential Problems and Solutions. Anne Louise Bang, Jacob Buur, Irene Alma Lønne & Nithikul Nimkulrat (eds) Tangible means EKSIG conference. Kolding 25-26 November 2015. 380-391
18. L. Häme, An Adaptive Insertion Algorithm for the Single Vehicle DialARide; Problem with Narrow Time Windows, European Journal of Operational Research, 2010.
19. Kahila, M. & Kyttä, M. (2009). SoftGIS method as a bridge builder in collaborative urban planning. In Geertman, S. & Stillwell, J. (2009) eds. Planning Support Systems: Best Practices and New Methods. Springer. pp. 389 - 411.
20. Kahila-Tani, M (2013). SoftGIS Development Process as a Trading Zone: Challenges in Implementing a Participatory Planning Support System. Teoksessa Balducci, A. & Mäntysalo, R. (Eds.) Urban Planning as a Trading Zone. Springer.
21. Korpelainen, Heini (2008). Urbaanin asumisen tulevaisuuden konsepteja. Arkkitehtiutiset 12/2008, 20.
22. Krokfors Karin et al. (2011). Briefing: initial findings from the Urba project. Urban Design and Planning vol.164, issue DP1, March 2011, 15-17.
23. Kyttä, M. (2009). PehmoGIS antaa lasten kokemuksille osoitteen. Ympäristökasvatus, 2, 20 - 21.
24. Kyttä, M. Broberg, A. & Kahila, M. (2009a). Lasten liikkumista ja terveyttä edistävä urbaani ympäristö. In Yhdyskuntasuunnittelu, teemanumero Lapset ja kaupunki, nro 2, vol. 47, p. 6 - 25.

- 25.** Kyttä M, Kahila M & Broberg A. Perceived environmental quality as an input to urban infill policymaking. Urban Design International, forthcoming 2010.
- 26.** M. Linnavuo and H. Rimminen, "Localization and monitoring of people with a near field imaging system – boosting the elderly care," chapter in Pervasive and smart technologies for healthcare: ubiquitous methodologies and tools, A. Coronato and G. De Pietro, Eds. Hershey, PA: IGI Global, 2010, pp. 78-F96.
- 27.** Mäkinen, Elisa, Ahola, Sirpa, Kruus-Niemelä, Maria, Leminen, Teija, Talvenheimo-Pesu, Anne, Verhe, Irma & Verma, Ira. Vanhukset haluavat olla aktiivisia. Dialogi 1/ 2008, s. 18 - 19. Stakes.
- 28.** Mälkki, Mikko & Norvasuo, Markku (2011). Urba-tutkimus penkoi kaupunkiasumisen ja rakentamisen vaihtoehtoja. RY Rakennettu ympäristö 1/2011, 46-48.
- 29.** Niemi, R., Lund, P., Decentralized Electricity System Sizing and Placing in Distribution Networks, Applied Energy Journal.
- 30.** Norvasuo, Markku (2010a). Lähiöiden palvelurakenne ja uudet verkottuvien asumispalvelujen mallit. Teoksessa: Ruohonjuuresta ruohonkärjeksi. Rikastavat yhteisöt ja alueet. Toim. Saeeda
- 31.** Norvasuo, Markku (2010). Asumisen tutkimus URBA päättyy – mitä saatiin aikaan? Arkkitehti uutiset 11/2010, 24–25.
- 32.** Nurminen, A. Managing dynamic entities in mobile, urban virtual environments. Journal of WSCG, vol 16, no 1-3, 2008.
- 33.** Nurminen, A. Mobile 3D City Maps. IEEE Computer Graphics and Applications July/August 2008.
- 34.** Nykänen, K. 2015. Kohti systemaattista verkostoitumista. In: Palvelumuotoilu saapuu verkostojen kaupunkiin. (toim. Jyrämä, Mattelmäki.) Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu. Helsinki. s. 137 – 151.
- 35.** R. Oksanen, S. Paldanus, J. Nykänen, M. Linnavuo, K. Raivio, E. Segerstam, R. Sepponen, L. Pohjola, H. Finne-Soveri: "Testing and Adopting Floorsensor Solutions for Safety in Daily Practice, in Kustaankartano Nursing Home, Finland". The Journal of Nutrition, Health and Aging, Volume 13, Supplement 1, 2009, p 361.
- 36.** Pesola, K. 2011. Vanhustenhoitoa saksalaiseen malliin. Vanhustyö 7/2011. Vanhustyön keskusliitto. ISSN 0358-7304.
- 37.** Rantama, Kirsi (2008). "JAMES" – asumista portieeripalveluin. Elektroninen julkaisu

- 38.** H. Rimminen, M. Linnavuo, and R. Sepponen, Human tracking using near field imaging, in Proc. Second International Conference on Pervasive Computing Technologies for Healthcare, Tampere, Finland, 2008, pp.148-151.
- 39.** H. Rimminen, J. Lindström, and R. Sepponen, Positioning Accuracy And MultiTarget Separation With A Human Tracking System Using Near Field Imaging, International Journal on Smart Sensing and Intelligent Systems, vol. 2, no. 1, Mar. 2009, pp. 156-175.
- 40.** H. Rimminen, J. Lindström, M. Linnavuo, and R. Sepponen, Fall detection of the elderly by a floor sensor using electric near field, IEEE Transactions on Information Technology in BioMedicine.
- 41.** H. Rimminen, M. Linnavuo, and R. Sepponen, Human identification and localization using active capacitive RFID tags and an electric field floor sensor, International Review of Electrical Engineering, vol. 5, no. 3. (painossa)
- 42.** A. Ropponen, H. Rimminen, and R. Sepponen, Robust system for indoor localization and identification, Wireless Personal Communications. (painossa)
- 43.** Ropponen A, Linnavuo M, Sepponen R. 2008. LF Indoor Location and Identification System. XXXI Finnish URSI Convention on Radio Science, Electromagnetics 2008. Espoo, Otaniemi. 28 October 2008
- 44.** Schmidt-Thomé et al 2013. The prospects for urban densification: a place-based study, Environment Research Letters. Saatavilla: <<http://iopscience.iop.org/1748-9326/8/2/025020>> Siltaloppi, Wiinikka, Huuskonen, Puhto. (2011) Local service business in residential areas – the perspective of the service provider.
- 45.** Schmidt-Thomé et.al 2014. *Exploring* the use of PPGIS in self-organizing urban planning: Case softGIS in Pacific Beach
- 46.** Siltaloppi Jaakko; Puhto, Jukka (2011) Tapaustutkimus asuinalueiden lähipalveluista Helsingin Mellunmäessä ja Munkkiniemessä, Espoo 2011, 73 s. Aalto-yliopiston julkaisusarja TIEDE + TEKNOLOGIA 5/2011.
- 47.** Sistonen, E. Julkisivujen lisäeristäminen kuivattaa alkuperäistä rakennetta - vaurioituminen estyy, hidastuu tai pysähtyy. Rakennuslehti, vol. 41, 21/2007 (14.06.2007). Helsinki, s. 20.
- 48.** Sistonen, E., Huovinen, S. Tutkimustieto avuksi betonijulkisivujen ongelmiin. Rakennuslehti, vol. , 40/2003 (04.12.2003), Helsinki, s. 6.
- 49.** Sistonen, E., Koskela, H. Itsetiivistyvä betoni vaatii ammattitaitoa parvekekorjauksissa. Rakennuslehti, vol. 40, 28/2006 (07.09.2006), Helsinki, s. 12-13.

50. Srinivas & Wallin (2009). Social Foundations of Innovative Economies Complementary institutions and evolution in the welfare state. In Annual Journal of Columbia University. 48.
51. Valkila, N., Litja, H., Aalto, L. & Saari, A. (2009). Consumer panel study on elderly people's wishes concerning services, Archives of Gerontology and Geriatrics , In Press (accepted for publication 4 December 2009). (Impact factor 1.270).
52. Valkila, N., Saari, A., Urgent need for new approach to energy policy: The case of Finland, Renewable and Sustainable Energy Reviews, 14, 2068-2076.
53. Wallin, Sirkku, & Horelli, Liisa (hyväksytty julkaistavaksi). Methodology of a user-sensitive service design within urban planning. Environment and Planning, B.
54. Verma, Ira. Ikääntyneiden omatoimista selviytymistä tukevat asumisratkaisut. Rakennettu ympäristö 2/2008, s. 43 - 45. Rakennustieto Oy.
55. Verma, I. 2012. Ikääntyvien muistisairaiden ihmisten asuinympäristöt. Memo 1/2012. Suomen muistiasiantuntijat ry. ISSN 1798-1042
56. Verma, I. & Huttunen, H. 2015. Elderly-Friendly Neighborhoods: Case Lauttasaari. Journal of Housing For the Elderly. UK. s. 92-110
57. Väliniemi, J., Rask, M. & Timonen, P (2008). Asumisen tarjontakatsaus -konseptitarkastelu kuluttajien valinta- ja vaikutusmahdollisuuksista pääkaupunkiseudun asuntotuotannossa. Eetvartti I neljännes 2008, Espoon toimintaympäristökatsaus, Tietoisku 8/2008, 8.
58. Väliniemi, Jenni, Mikko Rask, Päivi Timonen, Sanna Uotinen (2009). Asumisen kehittämiskatsaus - kuluttajat ja asumisalan toimijat pääkaupunkiseudun uusia asumiskonsepteja arvioimassa (pdf). Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisu 1/2009. Saatavissa: http://www.kuluttajatutkimuskeskus.fi/files/5343/2009_01_julkaisu_asuminen.pdf

Diplomityöt, opinnäytetyöt

1. Cuacos Encarnación, David (2008). Automation and Information Technology Solutions for Buildings and Homes. Master's Thesis. Helsinki University of Technology, Department of Automation and Systems Technology.
2. Ellila, Emilia (2014) Herenhuisesta kaupunkitaloksi – Tutkielma alankomaalaisen townhouse-talotyypin soveltamisesta Suomeen. Arkkitehtuurin laitos.
3. Haapamäki, P. (2007). Selvitys lähikenttäkuvantamiseen perustuvan sensorijärjestelmän

ominaisuuksista sovellusten kannalta. TKK, sähkö- ja tietoliikennetekniikan osasto, sovellettu elektroniikka.

4. Haulio, Mikko. Sähkökulutuksen analysointi ja mallintaminen kerrostaloissa, Aalto-yliopisto, Insinööritieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, Energiatekniikan laitos. 2009.

5. Hälikkä, S. (2005). "Rakennussuojelu esteettömyys - uusi hissi vanhaan kerrostaloon". Teknillinen korkeakoulu, arkkitehtiosasto.

6. Ikonen, Niilo (2010). Tiivistä ja hyvää? Esikaupungin täydennystä kokemuksesta paikkatietoa hyödyntäen. Diplomityö. A-laitos.

7. Jacobsen, Sara (2012), Towards digitally mediated locative dialogue in support of urban planning. Master of Arts thesis, Department of Media.

8. Kangas, Jeremias, Software Architecture and Algorithms for a Specific Demand Responsive Transit System.(Tietojärjestelmäarkkitehtuuri ja algoritmit eräälle kysyntäohjautuvalla joukkoliikennejärjestelmälle). Diplomityö, TKK, Teknillisen fysiikan ja matematiikan tutkinto-ohjelma, 2009. 68 s.

9. Kari, O-P. (2007). Halkeamaleveyden vaikutus erityyppisten raudoitteiden säilyvyyteen. Diplomityö.

10. Karjalainen, Antti, Wireless Sensor Network Platform for Assistive Automation Applications, Master's Thesis Department of Automation and Systems Technology, Helsinki University of Technology, Espoo, 4.12.2009.

11. Keto, Matias. Energiamuotojen kertoimet rakennusten energiatehokkuuden määrittämiseksi, Aalto-yliopisto, Insinööritieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, Energiatekniikan laitos, 2010.

12. Kiviranta, E. (2006). Levyverhottujen julkisivujen vauriot. Diplomi- ja erikoistyö.

13. Koskela, H. (2006). Itsetiivistyvä betoni parvekekorjauksissa. Diplomi- ja erikoistyö.

14. Kuuramaa, T. (2007). Kapasitiivinen vuodeanturijärjestelmä. TKK, sähkö- ja tietoliikennetekniikan osasto, sovellettu elektroniikka.

15. Kuusisto, Teemu, Moottoroitu kattokiskolla kulkeva mikrokontrolleriohjattu nousutuki , Master's Thesis, Department of Automation and Systems Technology, Aalto University School of Science and Technology, Espoo, 2010.

16. Liesjärvi, Antti, Kotiautomaatiojärjestelmä ikäihmisten kotona asumisen tukemisessa, (Home automation system for supporting home living for elderly people.) Master's Thesis, Department of Automation and Systems Technology, Helsinki University of Technology, Espoo, 7.4.2009.

17. Lötjönen, Outi. Toimisto- ja koulurakennuksen energiansäästökorjausten kannattavuus, Aaltoyliopisto, Insinööritieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitos, 2010.

18. Nenonen, L. Monen sukupolven kortteli. 2014. Oulun yliopisto, arkkitehtuurin laitos ja Sotera Instituutti, Aalto-yliopisto. Diplomityö.
19. Pulli, Mikko, A System for monitoring people's home activities , Master's Thesis, Department of Automation and Systems Technology, Aalto University School of Science and Technology, Espoo, 2010.
20. Rahkonen Tero 2008, Liityntäpysäköinnin kehittämisen haasteet pääkaupunkiseudun työmatkaliikenteessä. Diplomityö(julkaistu myös LVM:n julkaisusarjassa)
21. Rajala, M. (2005). "Vanhusten palvelutalon korjausmalli". Teknillinen korkeakoulu, arkkitehtiosasto.
22. Raman, S. (2005). Tuulettuvien julkisivujen vaurioituminen. Diplomityö.
23. Ramos Lopez, Pablo (2007). Interoperable Web Services for Home Automation for the Elderly and Disabled. Master's Thesis. Helsinki University of Technology, Automation Technology Laboratory.
24. Ranne, Reetta (2008). Dementiaryhmäkodin hoitotyön toimintatilanteita tukeva työympäristö. TKK, kognitiivinen teknologia.
25. H. Rimminen, Kapasitiivisen anturin elektroniikka, Master's thesis, Department of Electrical and Communications Engineering, Helsinki University of Technology, Apr. 2006.
26. Ropponen, A. (2007). Henkilön paikantamiseen ja tunnistamiseen soveltuva radiojärjestelmä. TKK, sähkö- ja tietoliikennetekniikan osasto, sovellettu elektroniikka.
27. Roselius. E. 2009. Terminaalien matkustajavirtojen ominaisuudet ja suunnittelu . TKK, Yhdyskuntaja ympäristötekniikan laitos, Liikennetekniikka. Diplomityö.
28. Stagnäs, Magnus. Toimistorakennuksen energiatehokkuuden parantaminen passiivitalokonseptia soveltaen. Diplomityö. Aalto-yliopisto, Insinöörیتieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, Energiatekniikan laitos. 2009.
29. Söderholm, Niklas. Modelling and Simulation of Stirling Engine for Micro-Cogeneration. Diplomityö. Aalto-yliopisto, Insinöörیتieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, Energiatekniikan laitos. 2009.
30. Tommila, Tuire. Asuinkerrostalon energiansäästökorjausten päästövaikutukset, Aalto-yliopisto, Insinöörیتieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitos, 2010.
31. Toura, Anssi. Kotitalouksien vedenkulutuksen mallintaminen, Aalto-yliopisto, Insinöörیتieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, Energiatekniikan laitos. 2009.
32. Ullrich, Tina (2014) Saksalainen kytketty kaupunkipientalo inspiraation lähteenä – Tutkimus saksalaisen Bürgerhaus-talon perinteestä nykypäivän townhouse-talon rakentamisen arkeen. Arkkitehtuurin laitos.

- 33.** Vakkilainen, Mikko (2008). Uusien ratkaisujen kehittäminen ja pilotointi vanhustyön tueksi. Diplomityö. Teknillinen korkeakoulu, automaatioteknologian laboratorio.
- 34.** Valtonen, E. (2013) Asuntotarjonnan hintajouaston alueelliset erot ja niiden syyt Suomessa. Diplomityö. Aalto-yliopisto, Insinööritieteiden korkeakoulu, Maankäyttötieteiden laitos. Espoo. 95 s

Erikoistyöt ja kandidaatin tutkielmat

- 1.** Hakala, Laura. Uusiutuvien energialähteiden nykytilanne ja potentiaali Euroopassa.
- 2.** Holmin, Philip. Solvärme i Fjärrvärmesystem.
- 3.** Hurkal, Marcin. Upgrading JPLoad Simulation Software to version 1.6, Aalto-yliopisto, Insinööritieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta, Energiatekniikan laitos. 2009. (valmis; julkaistaan joulukuussa osana laajempaa harjoitustöiden kokoelmaraporttia)
- 4.** Immonen, T. (2008). Kuntotutkimus- ja korjaussuunnitelma esimerkkirakenteelle. Kandidaatintyö.
- 5.** Kari, O-P. (2007). Halkeamaleveyden vaikutus erityyppisten raudoitteiden säilyvyyteen - säilyvyyskoelieriöiden laboratoriokokeet. Erikoistyö.
- 6.** Lahtinen, V. (2008). Raskaasti korjatun tuulettuvan julkisivun kuntotutkimus- ja korjaussuunnitelma. Erikoistyö.
- 7.** Leinonen, A. (2008). Kuntotutkimus- ja korjaussuunnitelma esimerkkirakenteelle. Erikoistyö.
- 8.** Lindgren, Juuso. Yksinkertaistetun yhteiskuntamallin energiataloudesta huolehtiminen käyttämällä aurinko sähköä ja sähköauton varastokapasiteettia.
- 9.** Mustonen, Ville (2010). "Mikrokontrollerin ja radiotaajuus lähetin-vastaanottimen valinta langattomiin kosteusantureihin rakenteiden kosteuden seurantaan", Kandidaatin työ, Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu, Elektroniikan laitos.
- 10.** Ojutkangas, T. (2008). 3d-mittaustekniikka korjausrakentamisessa. Kandidaatintyö.
- 11.** Rahkonen, Toni (2010). "Kosteuden aiheuttamat vauriot betonirakenteissa ja niiden tunnistaminen", Kandidaation työ, Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu, Rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitos
- 11.** Raman, S. (2005). Tuulettuvien julkisivuratkaisujen vauriot. Erikoistyö.
- 12.** Tarkiainen, M. (2007). Korjatun tuulettuvan rakennerratkaisun kuntotutkimussuunnitelma julkisivulle. Erikoistyö.
- 13.** Vornanen, C. (2006). Kolmikerroseristerapatun vanhan korjatun rakenteen kuntotutkimussuunnitelma. Erikoistyö.

Raportit

1. Aalto, L; Verhe, I. & Verma, I. (2009). Tutustumismatka Hollannin vanhustenhuollon tiloihin. Arkkitehtuurin julkaisuja 2009/102. ISBN 978-952-248-029-3 (pdf).
2. Aalto, Leena (2009). Tilat ja lähiympäristö ikääntyvien asumistoiveiden ja -tarpeiden kartoituksen kohteena: KUTRI - kustannustehokas senioriasuminen -tutkimuksen osaraportti 4, TKK Rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitoksen julkaisuja B:7, Espoo, 49 s.
3. Ahlava, Antti – Harris, Trevor – Hartiala, Karoliina – Nieminen, Eija – Saari, Arto - Seppälä, Tiina - Suominen, Jarmo: "Uudistuva Kaupunki: HOT-R –tutkimushankkeen loppuraportti", Aalto-yliopisto 2012, ISBN 978-952-60-3618-2.
4. Aro, P. 2009. Yhteenvedo pääkaupunkiseudun raideliikenteen käyttäjätutkimuksesta .TKK, Sotera. Hankkeen osaraportti 1/ 2009.
5. Broberg, Anna (2010). Tammisalon metsät, puistot, kadut ja muut yleiset alueet. PehmoGIS-kyselyn tuloksia. Loppuraportti.
6. Helle, Siri, Aalto, Leena & Saari, Arto (2008). Kotona asuvien ikääntyvien näkemykset ateriapalveluiden laadusta. Case Palmia. KUTRI - Kustannustehokas senioriasuminen - tutkimuksen osaraportti 2. Teknillisen korkeakoulun rakenne- ja rakennustuotantotekniikanlaitoksen julkaisuja B:2. Espoo.
7. Horelli Liisa & Wallin Sirkku (2009b). FVH Ubiquitous Helsinki-project Synthesis and Assessment. Final Report. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus YTK, Teknillinen korkeakoulu, Espoo.
8. Jarenko (2008). Results of the Daily Services. Unpublished report of UBI HKI. Helsinki University of Technology.
9. Kajaste (2009). Kuvaus Helka ry:n järjestelmässä käytössä olevista Alpakka projektissa kehitetyistä toiminnallisuuksista. A project report of Alpakka service development project with attachment "Kotikatu palvelimen käyttötilastoja". Helka ry.
10. Kajaste (2009). Helka ry:n palveluhakemisto, sisällön tekijänoikeudet ja käyttölisenssit. A project report of Alpakka service development project. Helka ry.
11. Kajaste (2009). Palveluhakemiston määrittäminen Priorisoidut määrittäykset ominaisuuksille Helkan palveluhakemisto palvelussa. A project report of Alpakka service development project. Helka ry.
12. Kurnitski, J., Lund, P., Saari, A., Niemi, R. & Keto, M. 2009. Integration and optimization of energy saving measures and energy generation (KesEn). In: ClimBus- Business Opportunities in the Mitigation of Climate Change 2004-2008, Final Report, Eds. Kati Veijonen, Niina Holviala & Maritta Seilo, Tekes Programme Report 4/2009, Helsinki, pp. 441-452.

- 13.** Kurri, Jari (2009). Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen BEST-tutkimuksen arviointi . Helsingin kaupunki, HKL-liikelaitos, Suunnitteluyksikkö, HKL:n julkaisusarja B: 5/2009
- 14.** Määttä, Minna, Aalto, Leena & Saari, Arto (2008). Ikääntyvien tyytyväisyyden mittaaminen koskien asumista ja hoitopalveluja. KUTRI - Kustannustehokas senioriasuminen -tutkimuksen osaraportti 3. Teknillisen korkeakoulun rakenne- ja rakennustuotantotekniikanlaitoksen julkaisuja B:3. Espoo.
- 15.** Nykänen, K. 2013. Lauttasaaren asiakaskeskeisen palveluverkon arviointi. Loppuraportti. Aalto-yliopisto
- 16.** Rimminen, H., Westling, L., Paukkunen, A., 2006. A novel method for monitoring persons in an indoor environment. Helsinki University of Technology, Applied Electronics laboratory series E, No. E7, 2006.
- 17.** Ristimäki, M., Kalenoja, H. & Tiitu, M. 2010. Yhdyskuntarakenteen vyöhykkeet Vyöhykkeiden kriteerit, alueprofiilit ja liikkumistottumukset. Julkaistaan marraskuussa liikenne ja viestintäministeriön julkaisusarjassa.
- 18.** Sihvola Teemu, Siikonen Mari, Granberg Mette (2008): Kohdennetun joukkoliikenteen toteuttamisvaihtoehtoja pääkaupunkiseudulla.
- 19.** Tanskanen, Hanna & Saari, Arto (2009). Senioriasumisen laatutasoluokitus: KUTRI - kustannustehokas senioriasuminen -tutkimuksen osaraportti 5, TKK Rakenne- ja rakennustuotantotekniikan laitoksen julkaisuja B:8, Espoo, 115 s.
- 20.** Valkila, Noora, Litja, Heli, Aalto, Leena & Saari, Arto (2007). Kuluttajapaneeli ikääntyvien palvelutarpeiden ja -kokemusten arviointimenetelmänä. KUTRI - Kustannustehokas senioriasuminen - tutkimuksen osaraportti 1. Teknillisen korkeakoulun rakenne- ja rakennustuotantotekniikanlaitoksen julkaisuja B:1.Espoo
- 21.** Verma, I.; Hätönen, J. & Myllärniemi, K. (Kuvat Aro, P.) 2009. Matkaraportti 14. -16.09.2009. Kööpenhamina ja München.
- 22.** Verma, I.; Hätönen, J. & Aro, P. 2010. Tulevaisuuden esteetön raideliikenne - käytettävyys ja saavutettavuus terminaali-alueilla. Espoo. Aalto-yliopisto, Arkkitehtuurin laitoksen julkaisuja 2010/108. ISBN 978-952-60-3443-0
- 23.** Verma, I.; Hätönen, J. & Aro, P. 2010. Future public transport for all - Usability and accessibility in station areas. Espoo, Aalto University, Department of architecture, Sotera institute.
- 19.** Verma, I. 2015. Neighborhoods promoting independent coping - Case study. In: ARCH 14 - International Conference on Research on Health Care Architecture - November 19-21, 2014, Espoo, Finland - Conference Proceedings (ed. Verma, Nenonen). s. 247 -260.

Muut julkaisut

1. Aalto, L. & Verma, I. 2010. Multisensory Environmental Experience. Space is luxury - book of abstracts. 24th AESOP Annual Conference 2010. YTK, Aalto-yliopisto. s.406-407.
2. Alanne, K., Söderholm, N. and Sirén, K. Implementation and validation of combustion engine microcogeneration routine for the simulation program IDA-ICE. Proceedings of the Conference Building Simulation 2009, Glasgow, Scotland, July 2009.
3. Ala-Mantila, Sanna; Heinonen, Jukka; Junnila, Seppo (2013): The greenhouse gas implications of urban sprawl in Helsinki metropolitan area, 19th PRRES Conference, Melbourne, Australia.
4. Al-Neshawy F., Laurila T., Piironen J., Vuorinen V. and Mäkitalo M., " The use of ICT for monitoring the hygrothermal behaviour of building structures", CIB W78 2010.
5. Al-Neshawy, F, Piironen, J., Sistonen, E., Puttonen, J. (2008). Kt-tietokanta. Tietokantaohjelma, johon kerätään kuntotutkimusten tiedot.
6. Al-Neshawy, Fahim (2005). Rh and temperature measurement. Tietokoneohjelma, joka mittaa, kerää ja tallentaa kosteusmonitoriointiin tiedot. Tietokoneohjelma.
7. Al-Neshawy F., "Kosteuden monitorointimenetelmä", RILin rakennus- ja rakennetekniikan tekniikkaryhmä seminaari.Kosteudenhallinta ja homevaurion estäminen – miten hoidetaan? 29. 4.10 klo 13.00, Tieteiden talo, sali 505, Kirkkokatu 6, Helsinki
8. Aro, P., Tuononen, T. & Åkerblom, S. (2006). Palvelutalojen parvekkeet. TKK/Sotera. Arkkitehtiosaston julkaisuja 2006/91. (pdf).
9. Aro, Päivi, Harmo, Panu, Kainulainen, Asta, Linnavuo, Matti, Pakarinen, Taija & Viitala, Sara. Teknologia-avusteisia asumissovelluksia senioreille. TKK, Sotera, Arkkitehtuurin tutkimuksia 2008/32.
10. Asuttaisiinko toisin? Kaupunkiasumisen uusia konsepteja kartoittamassa. Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B95, Espoo 2008.
11. Broberg, Anna, Kyttä, Marketta & Ikonen, Niilo. SoftGIS in planning for the eco-socially sustainable environment. Paper presented in AESOP 2010 conference.
12. ESBO-laskentaohjelma, Equa.

13. Engblom, Janne and Oikarinen Elias: Regional Differences in housing price dynamics: panel data evidence. European Regional Science Association (ERSA) –konferenssi, Bratislava, elokuu 2012.
14. Harmo, Panu (2008). Kumpi ohjaa - koti ihmistä vai ihminen kotia? Teoksessa Via Hatara & Harri Westermarck (toim.). Nappaako teknologia ihmisen - Studia Generalia. Helsingin yliopiston Vapaan sivistystyön toimikunta.
15. Heinonen, J.; Kyrö, R.; Junnila, S. (2011): An Empirical Inquiry on the Effect of Cleaner Local Energy Production on Consumer Carbon Footprint, EcoDesign 2011,30.11.-1.12.2011 Kyoto Japan, Conference Proceedings.
16. Heinonen, J.; Säynäjoki, A.; Junnila, S. (2012): A Consumption Based Framework for City Carbon Management, CIB 2012 Capetown 23.-25.1.2012, Conference Proceedings
17. Heinonen, Jukka; Ala-Mantila, Sanna; Junnila, Seppo (2013): Residential energy consumption patterns in Finnish households, SB13 Oulu, Finland.
18. Horelli Liisa & Wallin Sirkku (2009a). Gendered Community Informatics for Sustaining a Glocal Everyday life. A paper for Future Cities Conference in June 2009, Madrid.
19. Horelli Liisa & Wallin Sirkku (2009). " The Future-making assessment approach as a tool for eplanning and community development - the case of Ubiquitous Helsinki" in Handbook of Research on E-planning Ed. C. Nunes (IGI Hershey, PA).
20. Horelli, L. (Ed.)(2013). New Approaches to Urban Planning, Insights from Participatory Communities. Helsinki: Aalto University. <http://um.fi/URN:ISBN:978-952-60-5191-8>
21. Horelli, L., Saad-Sulonen, J., Wallin, S. & Botero, A. (2013). When self-organization and urban governance intersect: Two cases from Helsinki. A paper presented at the Conference **Using ICT, Social Media and Mobile Technologies to Foster Self-Organisation in Urban and Neighbourhood Governance, May 16-17**, University of Technology, Delft, The Netherlands.
22. Hoesli, Martin and Oikarinen, Elias (2012) Are REITs real estate? Evidence from international sector level. The European Real Estate Society's 19. vuotuisen konferenssi, 13th-16th June 2012 in Edinburgh, Scotland.

- 23.** Huuskonen, A., Kourula, A. (2012) "Network management: A review of an emerging cross-disciplinary field", Conference Proceedings, Industrial Purchasing and Marketing Conference, Rome, 13.-15.9.2012.
- 24.** Huuskonen, A., Nenonen, S. (2012) "Network management practices of large service providers in the residential-FM sector", Conference Proceedings, European Facility Management Conference, Copenhagen, 23.-25.5.2012.
- 25.** Huuskonen, A., Turkulainen, V. (2012) "Adoption of network management practices – contingency and institutional explanations", Paperiesitys, European Group for Organization Studies conference, Helsinki, 9.7.2012.
- 26.** Hälikkä, S. & Åkerblom, S. (2006). Jälkiasennushissien vaikutukset, arkkitehtuuri - kustannukset - esteettämyys. Teknillinen korkeakoulu, Sotera. Arkkitehtiosaston julkaisuja 2006/90.
- 27.** E. Hyytiä, A. Penttinen and R. Sulonen, Congestive Collapse and Its Avoidance in a Dynamic DialaRide System with Time Windows, in 17th International Conference on Analytical and Stochastic Modelling Techniques and Applications, 2010, Cardiff, Wales, United Kingdom.
- 28.** E. Hyytiä, L. Häme, A. Penttinen and R. Sulonen, Simulation of a large scale dynamic pickup and delivery problem, in 3rd International ICST Conference on Simulation Tools and Techniques (SIMUTools 2010), March 2010.
- 29.** L. Häme, J. Jokinen and R. Sulonen, Modelling a competitive demand-responsive transport market, in Kuhmo Nectar Conference on Transport Economics, 2011, Stockholm, Sweden
- 30.** L. Häme, E. Hyytiä and H. Hakula, The Traveling Salesman Problem with Differential Neighborhoods, in European Workshop on Computational Geometry (EuroCG), 2011, Morschach, Switzerland
- 31.** J. Jokinen, L. Häme, E. Hyytiä and R. Sulonen, Simulation Model for a Demand Responsive Transportation Monopoly, in Kuhmo Nectar Conference on Transport Economics, 2011, Stockholm, Sweden
- 32.** J. Jokinen, T. Sihvola, E. Hyytiä and R. Sulonen, Why Urban Mass Demand Responsive Transport?, in IEEE Forum on Integrated and Sustainable Transportation Systems (FISTS), 2011, Vienna, Austria
- 33.** Koivusalo, Salla & Heinonen, Ulla. Eco-Efficient Major Event Manual - greening the events. Layman's report.

- 34.** Kruus-Niemelä, Maria & Mäkinen, Elisa (2008). Apuvälineet ikäihmisten toiminnan tukemisessa vanhuskeskusympäristöissä.
- 35.** Kurnitski, J., Keto, M., Rakennusten energiankäytön aiheuttamat päästöt ja primäärienergiankäyttö, Teoksessa: Rakentajain kalenteri 2010, Rakennustieto Oy. (julkaistu)
- 36.** Lauri Kütt et al, A Review of the Harmonic and Unbalance Effects in Electrical Distribution Networks due to EV Charging. 12th International Conference on Environment and Electrical Engineering, IEEEIC 2013, Wroclaw, 5-8 May
- 37.** Lauri Kütt et al A Review of the Effects of Electric Vehicle Charging to Distribution Network Operation and Power Quality.8th International Conference on Electrical and Control Technologies ECT-2013,Kaunas, 2-3 May.
- 38.** Lee, Mattelmäki & Hyvärinen: Empathy in networks. Esitys HSEE konferenssissa, kesä 2014.
- 39.** Lehtonen, Hilka et al. (2010). Asutaan urbaanisti! Laadukkaaseen kaupunkiasumiseen yhteisellä kehittelyllä. Toimittanut Markku Norvasuo. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B 99. Espoo: Aalto yliopisto, Teknillinen korkeakoulu. ISBN 978-952-60-3431-7 Saatavissa: http://www.urba.fi/aineistot/artikkelit#lehtonen_et_al_2010
- 40.** Mika Mäkitalo, Fahim Al-Neshawy ja Tomi Laurila: "Wireless Monitoring Sensor System for Tracking the Hydrothermal Behaviour and Deterioration of Building Structures", NORDIC CONCRETE RESEARCH SYMPOSIUM 2011.
- 41.** Mika Mäkitalo, Fahim Al-Neshawy ja Tomi Laurila, World Sustainable Building Conference 18 - 21 October, 2011 Helsinki, Finland
- 42.** Marketta Kyttä, Anna Broberg, Maarit Kahila & Nora Fagerholm (2010): Place-based study of child friendly, health promotive environment. Paper presented in Children 's Health and the Environment. International workshop organized by University of Western Ontario, London, Canada 28.30.6.2010.
- 43.** Laitinen, Sirpa, Jokiniemi, Jukka & Rousku, Erkki (2006). Esteetön valaistus ja selkeät kontrastit asema-alueilla. Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 39/2006.
- 44.** Lehmuspusto, V. & Akerblom, S. 2007. Iäkkäiden ihmisten liikuntapaikkojen suunnittelu: Arki- ja terveystilankunnan tilat palvelu- ja hoiva-asumisympäristöissä. Opetusministeriö, Teknillinen korkeakoulu ja Rakennustieto Oy.
- 45.** Nenonen, S (2013) Missä tänään tekisin töitä Projektitoiminta 2/2013

- 46.** Niemi, Renita, Nenonen, Suvi (2012). Investigating the competencies for serviceability of urban areas., CIB World Building Conference 2013 Construction and Society 5-9 May 2013
- 47.** Niemi, Renita, Nenonen, Suvi (2012) Serviceability of urban areas – definition and key elements. The European Real Estate Society'n 19. vuotuisen konferenssin, 13th-16th June 2012 in Edinburgh, Scotland. Esitetty 16.6.2012.
- 48.** Niemi, Renita, Karhu, Jessica, Nenonen, Suvi (2012) Communalty and wellbeing indicators in urban planning abstrakti hyväksytty konferenssiin The 4rd International Conference "Well-being in the Information Society (WIS 2012) – Exploring the Abyss of Inequalities" Turussa 22.-24.8.2012. Esitetty 22.8.2102
- 49.** Matti Linnavuo, Antti Ojapelto, Raimo Sepponen: "A proactive space for rehabilitation, gaming and multimodal interaction". In Proceedings of the 13th International MindTrek Conference: Everyday Life in the Ubiquitous Era, p 213. Tampere, Finland 2009.
- 50.** Mäkinen, E. & Roivas, M. (toim.) (2009). Jotta jokaisella olisi hyvä - Voimavaroja vahvistava vanhustenkeskus. Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisuja, sarja C, artikkelit 1. s. 69. ISBN 978-952-5797-06-0.
http://www.metropolia.fi/palvelut/julkaisutoiminta/julkaisusarjat/c_artikkelit/maekinen
- 51.** Mäkinen, E.; Kruus-Niemelä, M. & Roivas, M. (toim.) (2009). Ikäihmisen hyvä elämä, ympäristön merkitys vanhustenkeskuksessa . Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisuja, sarja A: tutkimukset ja raportit 1. ISBN 978-952-5797-02-2.
- 52.** Niemi, R., Lund, P., Novel Design Method for Optimal Placement and Maximum Utilization of PV in Grids, Esitys (Oral presentation), PVSEC-2009, 22.9.2009 Hampuri
- 53.** Nurminen A. and Helin V., Technical Challenges in Mobile Real-Time 3D City Maps with Dynamic Content , Proceedings of IAESTED Software Engineering, Innsbruck, Austria 2005.
- 54.** Nurminen, A. A Platform for Mobile 3D Map Navigation Development. Mobile HCI 2006.
- 55.** Nurminen, A. m-LOMA - a Mobile 3D City Map. ACM Web3D'06.
- 56.** Nurminen, A. m-LOMA - a Mobile 3D Portal to Location-based Informatio. Eurographics 2006.
- 57.** Nurminen, A. Mobile, hardware-accelerated urban 3D maps in 3G networks. ACM Web3D '07.
- 58.** Nykänen, Katri & Jyrämä, Annukka: Functioning network structures: The role of collaboration processes and their management. IMP Conference proceedings 2013. Atlanta USA.

- 59.** R. Oksanen, S.Paldanius, M.Linnavuo, J.Lindström, E.Segerholm, L. Pohjola, H. FinneSoveri: "Implementation and developing process of movement detector installed in floors of an old age home. – A new era for technology oriented support nurses in old age homes". International Society for Gerontechnology 7th World Conference, Vancouver, Canada 2010.
- 60.** Oulasvirta, A., Nivala, A-M., Tikka, V., Liikkanen, L., and Nurminen, A. Understanding Users' Strategies with Mobile Maps. Mobile HCI 2005, Workshop on mobile maps.
- 61.** Rask, Mikko, Timonen, Päivi & Väliniemi, Jenni (2008). Kuluttajamyytit asumisen mikroilmastossa. Teoksessa Lammi, M. & Timonen, P. (toim.). Koti-ihanteet ja -tehtävät. Kuluttajatutkimuskeskus. Helsinki.
- 62.** Redig. Linnola, S., Sipiläinen, P., Tujula, P., Verhe, I. & Åkerblom, S. (2005). Handbok för kartläggning och evaluering av hinfria uterum SuRaKu Planering-Byggande-Underhall . Helsinki. Helsingin kaupungin rakennusvirasto HKR, Teknillinen korkeakoulu, Sosiaali- ja terveydenhuollon
- 63.** RIL 249-2009 Matalaenergiarakentaminen Asuinrakennukset, luku 2.7.7 Pientalon energiatehokkuuden ja talouden laskentaesimerkki, Suomen Rakennusinsinöörien Liitto ry, 2009, s.185-193.
- 64.** H. Rimminen, R. Sepponen, Biosignals with a floor sensor, in Proc. Second International Conference on Biomedical Electronics and Devices, Porto, Portugal, pp. 125-130.
- 65.** Rimminen, H., Linnavuo, M., Sepponen, R., 2008. Human Tracking Using Near Field Imaging. 2nd International Conference on Pervasive Computing Technologies for Healthcare, 2008.
- 66.** Ristimäki, M. & Kalenoja, H. 2010. Yhdyskuntarakenteen vyöhykkeisyys ja liikkumiskäyttäytyminen ilmastovaikutusten arviointivälineinä. Teoksessa Rakennetun ympäristön energiankäyttö ja kasvihuonekaasupäästöt (ympäristöministeriö, painossa).
- 67.** Saad-Sulonen, Joanna & Horelli, Liisa (2009). CI-assisted participatory planning as a perspective to ICT-mediated participation: a case-study in Helsinki. A paper for Community CIRN Conference 2009, Prato.
- 68.** Säynäjoki, Eeva; Haapio, Appu; Heinonen, Jukka; Junnila, Seppo (2013): How the environmental sustainability of spatial planning is defined in a Nordic society?, SB13 Oulu,
- 69.** T. Sihvola, L. Häme and R. Sulonen, Passenger Pooling and Trip Combining Potential of High Density Demand Responsive Transport, in 89th Annual Meeting of the Transportation Research Board, Washington, DC, 2010.

- 70** .T. Sihvola, L. Häme and R. Sulonen, Passenger-Pooling and Trip-Combining Potential of High-Density Demand-Responsive Transport, in TRB 89th Annual Meeting, 2010
- 71.** Siltaloppi (2012), "The role of practical versus planning-based approach to service innovation", Presented in the RESER Conference in Bucharest, Romania, September 20-21, 2012.
- 72.** Sistonen, Esko, Al-Neshawy, Fahim, Piironen, Jukka & Puttonen, Jari (2007). Korjaustoimenpiteiden vaikutukset betonijulkisivujen käyttöikään. Teknillisen korkeakoulun talonrakennustekniikan laboratorion julkaisu 131.
- 73.** Sistonen, Esko, Al-Neshawy, Fahim, Piironen, Jukka & Puttonen, Jari (2007). Ohjeet 1960- ja 1970- luvulla rakennettujen betonijulkisivujen ja -parvekkeiden kunnostamisesta. Teknillisen korkeakoulun talonrakennustekniikan laboratorion julkaisu 132.
- 74.** Toim. Linnola, S., Sipiläinen, P., Tujula, P., Verhe, I. & Åkerblom, S. (2005). Ulkotilojen esteettömyyden kartoitus- ja arviointiopas Suunnittelu - Rakentaminen - Kunnossapito . Helsinki.
Helsingin kaupungin rakennusvirasto HKR, Teknillinen korkeakoulu, Sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA.
- 75.** Verma I. & Makinen, E. (2009). Assessment tool for rehabilitative living environments for the elderly . The 10th Congress of European Federation for Research in Rehabilitation. Riga, Latvia (seminaarisesitelmä).
- 76.** Verma, I. & Hätönen, J. 2013. Asukkaiden tarpeita tukevat asuinympäristöt. 5th Annual Symposium of Architectural Research, Tampere 28.08.-30.08.2013.
- 77.** Verma, I.(toim.) (2009). Dementiaoireisten asuin- ja hoivaympäristöt . Arkitehtuurin julkaisuja 2009/103. ISBN 978-952-248-030-9 (paperi). ISBN 978-952-248-031-6 (verkko).
- 78.** Verma, I., Aalto, L., Anttila, J., Aro, P. & Åkerblom, S. (2006). Asunnonmuutostöiden kehittämis- ja seurantamalli. Teknillinen korkeakoulu, arkkitehtiosasto,Sotera. (pdf)
- 79.** Verma, Ira & Åkerblom, Satu (toim.). Kokemuksia Tanskalaisesta iäkkäiden ihmisten hoivaasumisesta. TKK, Sotera, Arkkitehtuurin tutkimuksia 2008/31.
- 80.** Verma, I. 2015. Neighborhoods promoting independent coping - Case study. In: ARCH 14 - International Conference on Research on Health Care Architecture - November 19-21, 2014, Espoo, Finland - Conference Proceedings (toim. Verma, Nenonen). s. 247 -260.
- 81.** Verma, I. 2010. The Public transport for people with disabilities. In Space is luxury - book of abstracts. 24th AESOP Annual Conference 2010. .24th AESOP Annual Conference 2010, Otaniemi, Espoo, 07. – 10.07.2010. YTK, Aalto-yliopisto.s. 406-407

- 82.** Verma, I.; Aro, P. & Hätönen, J. 2010. The Rail Transport for All. In SB10 Finland, Sustainable Community –buildingSMARTTM Conference proceedings. RIL ja VTT, SB10 Finland, Sustainable Community –building SMARTTM , Espoo, 22.09 – 24.09.2010. ISBN 978-951-758-506-4
- 83.** Verma, I. & Aalto, L. 2010. Multisensory experience of living environment. In SB10 Finland, Sustainable Community –buildingSMART™ Conference proceedings. RIL ja VTT. S. 392 – 395. ISBN 978-951-758-506-4
- 84.** Verma, I. & Hätönen, J. 2012. The potential of common use areas –housing design for the elderly. In UD2012 Oslo. Universal Design –seminar 2012. 11.-13.06.2012.
- 85.** Verma, I.; Aalto, L.; Malmqvist, I. & Elf, M. 2011. Design for wellbeing in older people's residential environments. Sustainable design in Finland and Sweden. In SB 11 Helsinki. World Sustainable Building Conference 18.10. – 21.10.2011.
- 86.** HOT-R -projekti. Verkkopohjainen suunnittelumenetelmäkehitys -työkalu:
<http://www.uudistuvakaupunki.fi/app/>
- 87.** Voimaa tekniikan naisten urakehitykseen - Tuloksia ja hyviä käytäntöjä WomEqual-hankkeessa (2007).
- 88.** Väliniemi, Jenni, Rask, Mikko & Timonen, Päivi (2008). Asumisen tarjontakatsaus - konseptitarkastelu kuluttajien valinta- ja vaikutusmahdollisuuksista pääkaupunkiseudun asuntotuotannossa. Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisuja 3/2008.
- 89.** Wallin & Horelli (2008). Methodology and examples of a usersensitive service design and planning. A Paper for AESOP Conference, July 2008, Chicago
- 90.** Åkerblom, S., Hälikkä, S. & Hiltunen, A. (2006). Sairaalaista hoitokodiksi, pitkäaikaishoitoympäristön kehittäminen Puolarmetsän sairaalassa . Teknillinen korkeakoulu, Sotera, Arkkitehtiosaston julkaisuja 2006/89. (pdf)

Muiden oppilaitosten kanssa yhteistyössä tehdyt opinnäytetyöt

- 1.** Adler, Laura & Laine, Niina. Turvallista liikkumista tukevat sisäkengät ikäihmisille vanhuskeskusympäristöön. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, jalkaterapian koulutusohjelma.
- 2.** Aro, Päivi (2008). Dynaaminen valaistus. Tulevaisuuden valaistusratkaisut muistihäiriöisen asuin- ja hoivaympäristöön. TaiK, taiteen maisterin lopputyö.

- 3.** Helle, Siri (2007). Kotona asuvien ikääntyvien näkemykset ateriapalveluiden laadusta. Case Palmia. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Maatalous-metsätieteellinen tiedekunta, taloustieteen laitos.
- 4.** Herranen, Heini. Ikäihmisten voimaannuttavat toimintatavat vanhustenkeskuksessa. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, hoitotyön koulutusohjelma.
- 5.** Ilmavirta, Tuomas (2008). Genrifikaatio ja Konepaja. Tutkimus Pasilan konepajan käyttötarkoituksen muuttamisesta. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, valtiotieteellinen tiedekunta. (julkaistaan YTK:n julkaisusarjassa)
- 6.** Imponen, Tiina, Salminen, Anna & Westerholm, Veera. Hoitohenkilöstön kokemus työn fyysisestä kuormittavuudesta ja työympäristössä kuormittavista tekijöistä Kustaankartanon vanhustenkeskuksen F1 -osastolla. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, fysioterapian koulutusohjelma.
- 7.** Jaakkola, Laura & Pennanen, Leni. Muistelusta merkityksiä - Kulttuurisen toimintaympäristön kehittäminen vanhustenkeskuksessa. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, sosiaalialan koulutusohjelma.
- 8.** Kaaranen, Maija & Nieminen, Merja. Lyhytaikaishoidon asiakkaiden jalkojen kunnon ja toteutuneen jalkojenhoidon vaikutus toimintakykyyn. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, jalkaterapian koulutusohjelma.
- 9.** Kyttälä, Sini. Dementiaosaston henkilökunnan näkemyksiä asukkaiden fyysistä toimintakykyä edistävästä ympäristöstä. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, fysioterapian koulutusohjelma.
- 10.** Linnavirta, Matilda & Pääkkönen, Mirka. Hoitohenkilökunnan osallistuminen ikäihmisten jalkojenhoitoon ja ikäihmisten jalkojen kunto. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, jalkaterapian koulutusohjelma.
- 11.** Mattsson, Auli & Toivonen, Leena. Päivittäisten toimintojen solmukohdat: etenevää muistisairautta sairastavien lyhytaikaishoidon asiakkaiden omais- ja omahoitajien näkemyksiä. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, toimintaterapian koulutusohjelma.
- 12.** Määttä, Minna (2008). Ikääntyneiden psyykinen hyvinvointi ja siihen liittyvät tekijät. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta, sosiaalipsykologian laitos.
- 13.** Olkonieni, Mari. "Tekee itse niin paljon ku pystyy". Kuntouttava työote hoitohenkilökunnan kokemana. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, hoitotyön koulutusohjelma.
- 14.** Pennanen, Marikki & Vakkuri, Susanna. Kontulan vanhustenkeskuksen Päivätoimintayksikön asiakkaiden fyysinen toimintakyky ja fyysinen toimintaympäristö. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, fysioterapian koulutusohjelma.

- 15.** Perttu, Tuula, Tiilama, Leena & Tyynelä, Aila. Ikääntyvien ihmisten voimaantumisen kokemuksia laitospäristössä. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, hoitotyön koulutusohjelma.
- 16.** Ranne, Reetta (2008). Dementiaryhmäkodin hoitotyön toimintatilanteita tukeva työympäristö. TKK, kognitiivinen teknologia.
- 17.** Rantanen, Anne, Saarinen, Kari, Saarinen, Pasi & Sabri, Nina. "Ei olla heti häärimässä ja auttamassa". Hoitohenkilökunnan näkemyksiä toimintakykyä edistävästä työotteesta. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, hoitotyön koulutusohjelma.
- 18.** Riihinen, Mirja. Dementoitunut henkilö ja ympäristön hahmottaminen. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, hoitotyön koulutusohjelma.
- 19.** Silfverberg, Outi (2010). Kaikkien oma tila. Kaupunkiluonnon merkityksiä itähelsinkiläisten asukkaiden näkökulmasta. Pro Gradu tutkielma. HY.
- 20.** Suorsa, Tarja. Viherympäristö ikäihmisiä voimaannuttavana tekijänä hoitajien kuvaamana. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia, hoitotyön koulutusohjelma.
- 21.** Valkila, Noora (2007). Kotona asuvat ikääntyvät tuki- ja virkistyspalveluiden käyttäjinä. Pro gradu - tutkielma. Helsingin yliopisto. Valtiotieteellinen tiedekunta, sosiaalipsykologian laitos.

LIITE 2. KAUPPAKORKEAKOULUN JA HELSINGIN KAUPUNGIN VUOSIEN 1999-2010 YHTEISTYÖN JULKAISUT

Julkaisuluettelo perustuu Kauppakorkeakoulun ja Helsingin kaupungin yhteistyöraporttiin vuosilta 1999-2010. Lisäksi yhteistyöhön on kuulunut seminaareja, jotka on myös luetteloitu mukaan.

Yhteistyön julkaisut määrällisesti:

Referee artikkelit kansainvälisissä lehdissä **12** kpl

Artikkelit kotimaisissa lehdissä **4** kpl

Kirjat **1** kpl

Raportit **1** kpl

Kansainväliset konferenssiesitelmät **7** kpl

Opinnäytetyöt **14** kpl

Erikoistyöt (yritysprojektit, IDBM) **4** kpl

Referee artikkelit kansainvälisissä lehdissä

1. Jyrämä, A. and Äyväri, A. (2010) Marketing contemporary visual art, *Marketing Intelligence & Planning* (forthcoming)
2. Jyrämä, Annukka and Äyväri, Anne (2007) Fostering learning - The role of mediators. *Knowledge Management Research & Practice*, 5 (2): 117-125.
3. Jyrämä, A. and Äyväri, A.(2005): Can the Knowledge-Creation process be managed? A Case Study of an Artist Training Project. *International Journal of Arts Management*, Vol. 7 (2), 4-14.
4. Jyrämä, A.:(2002) Contemporary Art Markets – Structure and Actors: A Study of Art Galleries in Finland, Sweden France and Great Britain. *International Journal of Arts Management*. Vol. 4 No. 2, Winter 2002, 50- 65

Artikkelit kotimaisissa kokoomateoksissa

1. Uusitalo, L. and Jyrämä, A. Economic trends and changes in the market in Uusitalo (ed.) (2008) *Museum and visual art markets*. Helsinki School of Economics, B-96
2. Uusitalo, L. and Jyrämä, A. (2008) Consuming the city – places of identification and the spectacular in Uusitalo (ed.) *Museum and visual art markets*. Helsinki School of Economics, B-96
3. Jyrämä, A. (2008) Identifying organizational fields in art market – an institutional approach in Uusitalo(ed.) *Museum and visual art markets*. Helsinki School of Economics, B-96
4. Jyrämä, A (2008). Conceptual analysis of art market – towards an integrated framework in Uusitalo (ed.) *Museum and visual art markets*. Helsinki School of Economics, B-96
5. Anhava E. ja Jyrämä, A. Nykytaidemarkkinat ja Kiasma. Rajakari P. (2008) (toim) *Mitä meillä oli ennen Kiasmaa? Kokoelmatoiminnan vaikuttavuus*. Valtion taidemuseo, Museologia 2.
6. Levänen H. ja Tikkanen H. (2008) Elämyksellisyyden kokeminen kulttuuripalvelujen yhteydessä. Case
7. Euroviisut Helsingissä 2007, teoksessa Vesakeskinen (toim) *Täydet pisteet * Twelve points, Eurovision laulukilpailut Helsingissä 2007*, Tiede tutkimuksia
8. E. Heinimäki, H. Lindqvist ja Jyrämä, A (2006) Kisojen sponsorointi yritysten toteuttamana ja yleisön kokemana. Nylund, M., Laakso, S ja Ojajarvi, S. (toim.) *Urheilu, maine ja raha*. Tutkimuksia vuoden 2005 yleisurheilun MM-kisoista. Gaudeamus. (Sponsoring the World championships competitions in general sports in Helsinki 2005 – realized by companies, experiences by public)
9. Moisio H. ja Jyrämä, A. Helsingin kulttuurikaupunkisäätiön ja tuotantoyhtiöiden välinen yhteistyö ja
10. Kulttuurikaupunkivuoden identiteetti ja imago. Kirjassa Timo Cantell ja Harry Schulman (2001) *Mitä oli kulttuurivuosi? Kirjoituksia Euroopan kulttuurikaupunkivuodesta*

11. Ahola, T. ja Uksila, K. Tuottajien kokemuksia säätiöyhteistyöstä ja rakennetusta sateenvarjobrandistä. kulttuurikaupunkisäätiöstä sateenvarjo brandinä ja toinen tuottajien rooleista. Kirjassa Timo Cantell ja Harry

12. Schulman (2001) *Mitä oli kulttuurivuosi? Kirjoituksia Euroopan kulttuurikaupunkivuodesta*

Artikkelit kotimaisissa lehdissä

1. Daniel Stöckli, (2004) Finnish ICT and furniture companies' strategies toward relocating operations to Estonia, *Quartely: City of Helsinki Urban Facts*; Kvartti: Helsingin kaupungin tietokeskus, Neljännesvuosijulkaisu 2004(3/04), 27-31

2. Huovinen, Pasi (2000): Työn ja vapaa-aikaan liittyvä matkailu Helsinkiin, *Kvartti, Helsingin kaupungin tietokeskus*, neljännesvuosijulkaisu 2000 (4/00) 26-35

3. Huovinen Pasi, (2000) Vapaa.aikaan ja työhön liittyvät Matkailu helsinkiin: Ekonometrinen analyysi majoitustilastoista, Helsingin kaupunginkanslian julkaisusarja A, ISSN 0786-3799 ; 11/2001

4. Huovinen Pasi (2000) Työhön ja vapaa-aikaan liittyvä matkailu helsinkiin; Analyysi majoitustilastoista, keskusteluaiheita, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos, ISS 0781-6847; 738

Kirjat

1. Pia Bäcklund, Annukka Jyrämä ja Heini Väisänen (2010): "Nyt innvoidaan" Helsingin kaupungin henkilöstön kokemuksia kehittämistyöstä. Helsingin kaupungin tietokeskus: Tutkimuksia 2010/1

Raportit

1. Möller, Tinnilä, Rudanko (2008): Liiketalouden työkalujen hyödyntäminen julkisessa hallinnossa - case Helsingin sosiaalivirasto - Verkottunut toimintatapa ja palvelustrategiat, raportti

Kansainväliset konferenssiesitelmät

1. Erkkilä, L., Heliste, P. and Kosonen, R.(2005) The Interplay of Formal and Informal Rules in the Internationalization of Finnish Firms to Estonia, Paper presented at the 8th *Vaasa Conference on International Business*, Vaasa, Finland, 22.-23.8.2005.

2. Erkkilä, L. and Seristö, H. (2003) The Impact of EMU Membership and Euro Currency on Business – Experiences of Finnish Firms, Paper presented at *The Future of Europe: The Challenges of Enlargement and Globalization*. June 5-8 2003, Athens Institute for Education and Research (ATINER) and Institute of International Economic Relations (IIER), Athens, Greece.

3. Jyrämä A.(2010): Sharing knowledge, top-down or vice versa – could it be in-between? A study on enablers and barriers for knowledge sharing in the city of Helsinki., 11th European Conference on Knowledge Management, 2-3.9, Famalicao, Portugal, proceedings
4. Jyrämä A. and Äyväre, A (2005).: Fostering learning – the role of mediators. The 6th International Conference on Organizational Learning and Knowledge. Web proceedings.
5. Jyrämä A. ja Äyväre A.(2005): The Role of Mediators in Enabling the Learning Process of New Entrants to Art Field. 7th International Conference on Arts and Cultural Management, AIMAC 2003, Milano 29.6.- 2.7.2003.
6. Uusitalo, L. ja Jyrämä, A.:(2001) Consuming the City – Places of Identification and the Spectacular.
7. Proceedings of AIMAC 2001, Sixth International Conference on Arts and Cultural Management, Brisbane, Australia, July 1-4,2001. Faculty of Business, Queensland University of Technology.

Opinnäytetyöt

1. Kirsi Hakio (2010): Palvelumuotoilumenetelmät ja Helsingin kaupungin palvelupolkujen kehitystyö, TaiK, lopputyö
2. Monika Rautvuori (2010): Kohti asiakaslähtöistä palveluverkostoa kaupunkiorganisaatiossa. Case: Helsinki – yritysmäinen kumppani –hankkeen palvelupolut , kauppakorkeakoulu, markkinointi, pro gradu työ
3. Hanna Levänen (2008): Elämyksellisyyden kokeminen kulttuuripalvelujen yhteydessä. Case Euroviisut Helsingissä 2007 progradutyö
4. Eero Anhava (2007) Internationalization of Finnish Art Galleries, pro gradu työ.
5. Eija Heinimäki (2006): Sponsorien asettamien tavoitteiden saavuttaminen urheilusponsoroinnissa Case Yleisurheilun MM kilpailut 2005, pro gradu
6. Hanna Lindqvist (2006), Sponsorioija mainonnassa, pro gradu
7. Daniel Stöckli (2005): *Finnish ICT and Furniture Companies' Strategies towards relocating Operations to Estonia and the Role of EU Enlargement on Their Strategies. Case of Eight Companies.* progradu työ,
8. Michaela Motzkin (2005): *Finnish Professional Services Firms and Estonia's EU membership: A Study on Helsinki Region Companies in the Tallinn Area.* pro gradu
9. Hanna-Mari Huikko (2003) Elämyksiä etsimässä – taidegallerian asiakkaiden ominaisuudet ja käyntimotiivit. Case TARU-projekti. pro gradu
10. Maija Sipilä (2003): Tukea kulttuuriorganisaatiolle -etuja yrityksille? Case TARU-projekti. Markkinoinnin pro gradu tutkielma.

11. Tuomas Hämäläinen, (2002) *Yritysten saamat vastineet urheilu- ja kulttuurisponsoroinnista*. pro gradu
12. Taina Fågel, (2001), *Kuntakuvan rakentaminen markkinoinnin strategisen suunnittelun keinoin* - markkinoinnin pro gradu työ
13. Heidi Moisio: 2000 Helsingin kulttuurikaupunkisäätiön ja tuotantoyhtiöiden välinen yhteistyö. pro gradu
14. Pasi Huovinen: (2000) *Vapaa-aikaan ja työhön liittyvä matkailu Helsinkiin. Ekonometrinen analyysi majoitustilastoista*. Kansantalous pro gradu työ. Helsingin kaupungin matkailutoimiston toimeksianto.

Erikoistyöt (yritysprojektit, IDBM)

1. Ella Lillqvist, Hanna, Lassila (2010) Uudet kaupunginosat, viestintä ulkomaalaisille, kaupungin kaupunginosien nettisivujen kulttuurillinen käännytyö englanniksi, yritysprojekti
2. Anhava, Mäkeläinen, Viikari (2005) Ehdotuksia KSV:n viestintästrategiaan, IDBM projekti, Yritysprojekti Helsingin Satama 2003
3. Lotta Holma ja Heidi Moisio 2000: yritysprojekti *Labra*. Julkaisut ja tiedustelut: Culminatum oy
4. Ahola ja Uksila (2001) Tutkimus 2000.hel.fi -brandista ja kulttuurikaupunkivuoden organisoinnista -Hkkk:n IDBM raportteja 2001

Seminaarit:

Rethinking public services 2010:

Esiintyjät Aallosta: Kirsi Hakio, Monika Rautvuori, IDBM ryhmä

Helsingin keskustan kaupan tulevaisuus 2008

Esiintyjät Aallosta, professori Lindblom, professori Uusitalo

Hki elinkeinopalvelu ja HSE yhteistilaisuus: Verkostoitunut toimintamalli –seminaari, 15.8. 2007

Esiintyjät Aallosta: Professori Möller ja tutkija, KTT Järvensivu

Helsingin kaupungin HEKE; Työnantajakuvatyöryhmän ja HSE yhteistilaisuus, 27.11.2006

Esiintyjä Aallosta: Prof. Sinikka Vanhala

Future competitiveness in Estonia – what does it stem from? – seminaari Tallinnassa 30.8.2005.

Esiintyjä Aallosta: profesori Riitta Kosonen

Ulkomaiset kiinteistösiioitukset Helsingissä – ja niiden vaikutus kaupunkiin, seminaari 19.4.2005.

Esiintyjä Aallosta: Professori V. Puttonen

Helsinki Oslossa 18-25. 2004; Experience in the European Union, Studia Generalia, EU-enlargement in the

Baltic Sea Region – a company perspective.

Esiintyjä Aallosta: Tutkija Piia Heliste,

Euroopan unionin laajenemisen vaikutukset yritysten toimintaan pääkaupunkiseudulla – tarkastelun

painopisteessä Viro, 14.11.2003

Esiintyjä Aallosta: professori H. Seristö)

Keskustelutilaisuus: Kaupungin liikelaitosten tulospalkkioista 2.12.2002

Esiintyjä Aallosta Professori J. Vaivio

Kaupan ja palvelujen kehitysnäkymiä Helsingissä - lähikauppa, keskusta vai ostoskeskus tulevaisuuden ostospaikkana? 16.10 2002

Esiintyjä Aallosta: professori N. Home

Keskustelutilaisuus teemasta: Millainen Helsingin kaupunki on työnantajana?, 14.6. 2002.

Esiintyjä Aallosta: professori S. Vanhala

Kaupunkitutkimuksen neuvottelukunta kauppakorkeakoululla, 30.10 2000

Millaista on nykyaikainen rekrytointi ja miten rekrytointia voi kehittää? 7.9.2001

Esiintyjä Aallosta: professori S. Vanhala

Studia Economica: Kaupunkimarkkinointi, 12.12.2000

Esiintyjä Aallosta: KTT A Jyrämä